

Vefsn Kommune

Årsberetning 2024

Innhold

1. Innledning.....	3
1. Kommunens økonomiske resultat og soliditet.....	5
2.1 Netto driftsresultat.....	5
2.2 Likviditeten.....	6
2.3 Lånegjelden.....	8
2.4 Befolkningsutviklingen.....	9
2.5 Finansiell risiko	9
2.6 Konsekvenser for den videre drift.....	10
3. Vesentlige budsjettavvik.....	11
3.1 Netto driftsresultat – avvik budsjett.....	11
3.2 Saldering av årets regnskap.....	12
3.3 Budsjettavvik i bevilgningsrammene.....	12
3.5 Budsjettavvik i investeringsregnskapet.....	14
3.6 Estimer.....	16
3.7 Budsjettets premisser.....	16
4. Kommunens drift og investeringer.....	18
4.1 Politikk, administrasjon og næring.....	18
4.2 Oppvekst og kultur.....	18
4.3 Omsorg, helse, nav og barnevern.....	24
4.4 Samferdsel, idrett, bygg og plan.....	33
4.5 Pensjon, selvkost og kraft.....	35
4.6 kommunens investeringer.....	35
5. Etisk standard og internkontroll	38
6. Aktivitetsplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven.....	40
7. Konsolidert regnskap	45

1. Innledning.

Tjenesteytingen.

Vefsn kommune har levert gode tjenester til innbyggerne i året som ligger bak oss. Virkningene av demografiske endringer og de krav dette stiller til endringer er imidlertid begynt å merkes innenfor de enhetene som gir tjenester til eldreomsorgen og helsetjenestene. Dette er særlig tilknyttet rekruttering av personell, noe som har medført ekstra kostnader til innleie av personell fra vikarbyråer. Fremover i tid må en forvente at vi må starte en planmessig økning av ressursene til eldreomsorgen på bekostning av andre kommunale tjenester, hvor demografien viser et synkende utgiftsbehov. Som en del av denne utfordringen ligger også tilgangen på kvalifisert arbeidskraft, som en ser vil bli en stadig større utfordring fremover. Ikke bare innenfor helse og omsorg, men også i øvrige sektorer.

Uro i verden medfører fremdeles en stor flyktningsstrøm og Vefsn kommune har valgt å bosette et stort antall flyktninger i år og vil også i årene fremover få anmodning om bosetninger. Dette stiller en del krav til endringer i og utvidelse av flere av våre tjenester. Dette har vært håndtert godt i året som er gått, men vil representere en fortsatt utfordring.

Næringsutvikling.

I året som har gått er næringsområdet på Baustein/ Nesbruket ferdigstilt og kommunen har et forholdsvis stort

næringsområde klart for salg. To aktører innenfor kraftkrevende industri har i lengre tid arbeidet med konkret etablering. Utfordringen tilknyttet disse etableringene er tilgang på tilstrekkelige kraftmengder. Dette har det vært arbeidet mye med og vil være en avgjørende faktor å få løst innen kort tid.

For å være i videre posisjon for nye etableringer som en forventer kan komme som følge av det grønne skiftet, er det også påbegynt utvikling av nye næringsområder i Holandsvika. Også tilknyttet dette området er krafttilgang en avgjørende faktor.

Regnskapsresultatet.

Nettodriftsresultat i år negativt med kr 40 MILL og er et resultat som ikke er bærekraftig. Over tid må kommunen må ha et driftsresultat som er positivt for både ha en trygg likviditet og ikke minst ha en økonomisk handleevne til omstillinger og utvikling av samfunnet. Kommunens gjeldsnivå er ved årsskiftet på et nivå som ikke er urovekkende, selv om nivået er høyere enn anbefalt. Utviklingen i de nærmeste årene er at gjelden øker og på lengre sikt må en bremse på investeringsaktiviteten, for å unngå at gjelden blir for høy. En vekst i gjelden medfører at man må omdisponere ressurser fra kommunens ordinære drift og er i seg selv utfordrende, men særlig når en samtidig må øke ressursene til eldre omsorgen.

Om årsberetningen.

Årsberetningen er utarbeidet etter kommunelovens §14-7 og berører følgende forhold:

- I kapittel to og sju gjennomgås forhold som er viktig for å bedømme kommunens økonomiske utvikling og stilling, og om denne er bærekraftig over tid.
- I kapittel tre gjennomgås vesentlige budsjettavvik og i kapittel fire gjennomgås kommunestyrets premisser for

bruken av bevilgningene, samt virksomhetenes måloppnåelse.

- I kapitlene fem til seks redegjøres det for etisk standard og likestilling.

Vefsn Kommune 31.3.2025

Erlend Eriksen

Kommunedirektør

1. Kommunens økonomiske resultat og soliditet.

En solid og sunn kommune økonomi er knyttet til tre sentrale størrelser, nettodriftsresultat, disposisjonsfond og gjeldsgraden. Dette er størrelser det er gitt anbefalinger på fra flere hold, kanskje først og fremst av Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Disse størrelsene er tatt inn i kommunens økonomireglement som grunnleggende parametere og brukes også i kommunens økonomiske planlegging. I dette kapittelet gjennomgås utviklingen av disse parameterne for å vurdere kommunens resultat og økonomiske stilling ved utgangen av 2024.

2.1 Netto driftsresultat.

Netto driftsresultat kan betraktes som kommunens overskudd og representerer differansen mellom årets utgifter og inntekter. Netto driftsresultat sier noe om kommunens evne til sparing (avsetning til fond) og/eller egenkapitalfinansiering av investeringer. Men også evnen til å dekke uforutsette hendelser i budsjettåret, uten å måtte ta av avsatte reserver.

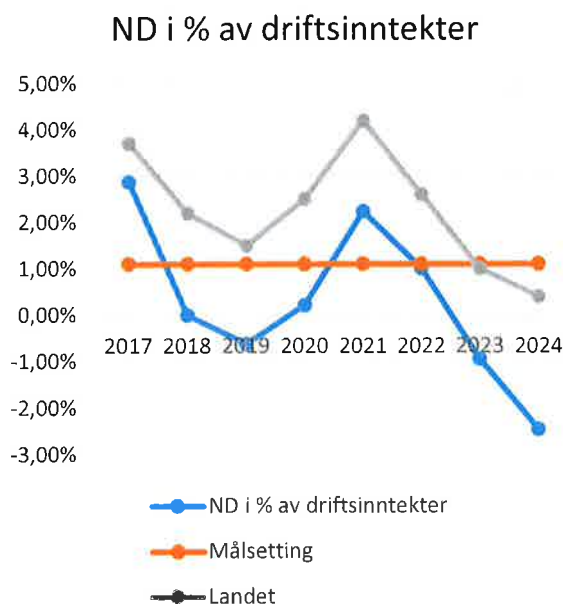
Dette er en tallstørrelse som det fokuseres en del på i analyser av kommunenes økonomi og er av TBU anbefalt å ligge på 1,75% av kommunes driftsinntekter. Kommunens egen målsetting er 1,11%, utfra en vurdering av reservene som ligger i kommunens beholdning av disposisjonsfond.

Etter egen målsetning burde kommunens netto driftsresultat vært kr 17.730.000. Årets nettodriftsresultat på kr -39.642.000

er følgelig betydelig svakere enn målsettingen, med et resultat på -2,46%

Som det går fram av tabell 2.1a nedenfor har kommunens nettodriftsresultat variert i perioden 2017-2024. Etter 2021 har trenden vært gal veg og ND har i de to siste årene vært et underskudd. I økonomiplanen for 25-28 er det derfor lagt opp til at man i løpet av perioden vil komme over målsettingen på 1,11%. Denne omstillingen vil også være tvingende nødvendig, da en ellers vil komme en i svært utfordrende likviditetssituasjon innen forholdsvis kort tid.

Figur 2.1: Grafisk utvikling i nettodriftsresultat.

Kilde: Regnskap og SSB KOSTRA, landstall utenom Oslo. 2024 er foreløpige tall fra KOSTRA

Utviklingen av kommunens netto driftsresultat følger trendene på landsbasis, ref. figuren over. Men er i alle år betydelig dårlig enn landssnittet. Det indikerer at kommunens resultater ikke bare kan forklares på makronivå.

2.2 Likviditeten.

Kommunens likvide beholdning var på årsskiftet kr 224.868.000 og er en økning fra 2023 på kr 49.859.000. Denne økning kommer til tross for at et negativt netto driftsresultat trekker likviditeten ned, av tre forhold.

- det er lånt opp et høyere volum enn årets behov for lånefinansiering og er en midlertidig effekt
- endringer i balansen for kortsiktig gjeld og fordringer
- investeringsinntekter av salg av eiendom er avsatt til fond

Alle disse forholdene er engangseffekter som i en kort tidshorisont trekker likviditeten opp. På lengre sikt påvirkes likviditeten opp eller ned i takt med netto driftsresultat.

Tabell 2.2: Kontantstrømsanalyse.

Tekst	2024	2023
Tilført gjennom nettodriftsresultat	-39 641	-14 259
Likviditetsvirkning av årets investering	12 605	-7 341
Likviditetsendring som følge av årets aktivitet	-27 036	-21 600
Endring i beholdning av ubrukte lån	26 562	5 602
Endring i kortsiktige fordringer	14 311	-101 470
Endring i kortsiktig gjeld	36 022	26 605
Likviditetsendringer i balanseposter	76 895	-69 263
Utskilt kommunesamarbeid	0	-17 363
Sum endringer i årets likviditet	49 859	-108 226

- 1) Endringen i 2023 kom i hovedsak som følge av høg premiebetaling

Likviditet vurderes gjerne ved at likviditetsbeholdningen minst skal være like stor som kortsiktig gjeld eller likvider tillagt kortsiktige fordringer skal være dobbelt så store som kortsiktig gjeld. Disse forholdstallene var ved årsskiftet hhv 0,9

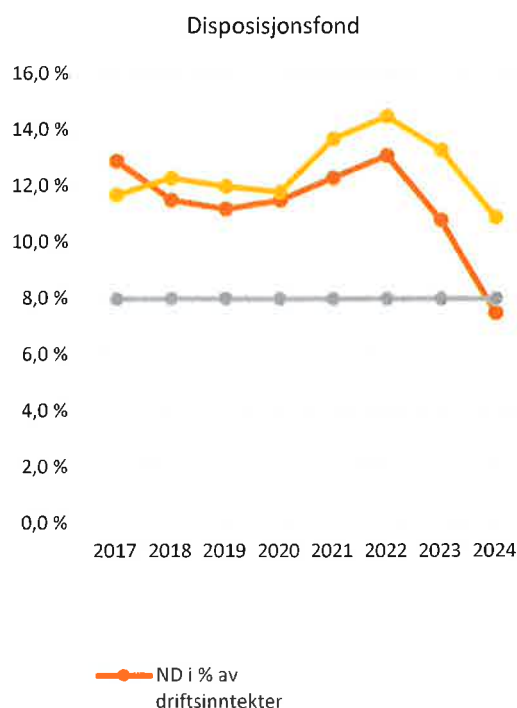
og 2,2 og har ikke endret seg vesentlig fra 2023. Kommunens drifts utgifter påløper grovt sett jevnt i årets måneder. På inntektssiden er likviditets svingninger i hovedsak knyttet til skatteinnngang og rammetilskudd. Dette innebærer at kontant beholdningen må kunne tåle forskuttering av driftsutgifter i størrelsesorden kr 100 MILL og bør ikke være lavere ved starten av året.

Samlet sett indikerer dette at kommunes likviditet fremdeles er tilfredsstillende, i den forstand at man fremdeles er rustet til å tåle likviditets svingninger.

God likviditet fremover er imidlertid helt avhengig av at kommunen ikke reduserer vesentlig på beholdningen av disposisjonsfond i årene fremover. Bruk av fond medfører at man bruker mer midler enn det man får inn og vil over tid medføre svekkelser i likviditetene som kan medføre at kommunen må ta i bruk trekkrettigheter (kassakreditt). Et måleparameter på solide reserver er at disposisjonsfondene skal være minst 8% av driftsinntektene.

Som det fremgår av figur 2.2a nedenfor, har kommunen over år ligget over dette målet. Ved utgangen av 2024 er imidlertid fondsbeholdningen på 7,49%, etter en fallende trend etter 2022. Denne trenden er sammenfallende med utviklingen i netto driftsresultat, hvor negative netto driftsresultat dekkes inn ved bruk av disposisjonsfondene.

Figur 2.2a: Utviklingen i disposisjonsfond.

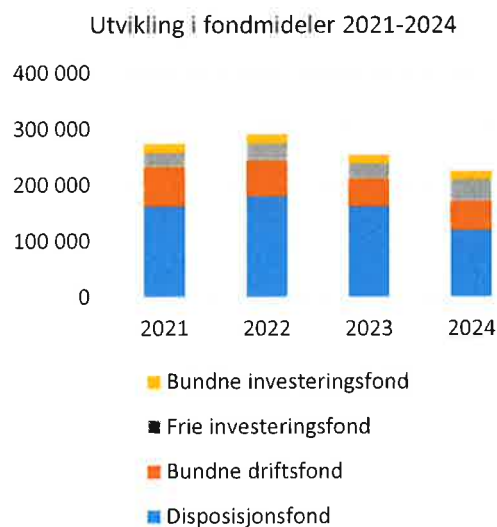

Kilde: Regnskap og SSB KOSTRA, landstall utenom Oslo. 2024 er foreløpige tall fra KOSTRA

Utviklingen av kommunens disposisjonsfond følger trendene på landsbasis, men har en svakere utvikling.

Kommunens totale fondsbeholdning er betydelig større enn disposisjonsfondene. Som figuren nedenfor viser, har kommunen også forholdsvis store beholdninger av såkalte bundne fond. Disse fondene har en forpliktelse knyttet til seg og skal innenfor en kort tidshorisont anvendes. Slike fond fremstår sånn sett i samme klasse som kortsiktig gjeld, i motsetning til frie fond.

Figur 2.2b Utvikling i fondsmidler.

Avviket mellom betalt pensjonspremie og kostnadsført premie, det såkalte premieavviket svekker kommunens likviditet. Ved slutten av 2024 er opparbeidet netto premieavvik på kr 188.554.000 (se note 11 i regnskapet) og er en akkumulering av år hvor betalt premie har vært større enn bokført premie. Kommunestyrets beslutning i 2012 om å låse en del av fondsmidlene tilsvarende størrelse på premieavviket er fremdeles en svært viktig beslutning for å sikre likviditeten. Fondet som er avsatt er ved utgangen av året på kr 60.728.000 og er ikke en fullt ut tilfredsstillende dekning for likviditetsvirkningen av premieavviket. Imidlertid har kommunen et premiefond i KLP (se note 11 i regnskapet) på kr 79.055.000 som kan anvendes til å avdempe likviditets effekten av eventuelle fremtidige høye pensjonspremier. I sum utgjør dermed disse to fondene en rimelig tilfredsstillende fondsdekning av premieavviket.

2.3 Lånegjelden.

Kommunens totale lånegjeld utenom pensjonsforpliktelsen var ved utgangen av året på kr 1.994.376.0000, mot kr 1.703.935.000 ved utgangen av 2023. I tabellen nedenfor fremkommer en del nøkkeltall tilknyttet gjelden og dens utvikling.

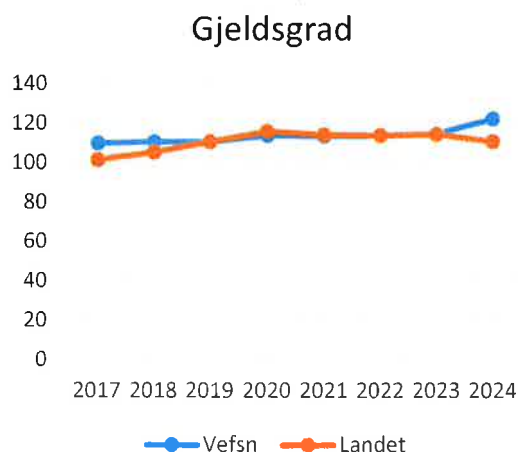
Tabell 2.3a: Utviklingen i nettolånegjeld¹.

Tekst	2022	2023	2024
Netto lånegjeld	1 187 230	1 274 206	1 504 067
Andel av driftsinntekter i %	87 %	85 %	93 %
Folkemengde ved utgangen av året	13 342	13 469	13 475
Lånegjeld pr innbygger	89	95	112
Andel lånefinansiering av investeringer	77 %	75 %	63 %

Nettolånegjeld har vært stabil rundt 85% av driftsinntektene i flere år tilbake og det er dermed først i år at det kommer en vesentlig økning. Skal målet om en netto lånegjeld som er lavere enn 75% av de samlede driftsinntekter realiseres, må en i årene fremover legge opp til år med betydelig lavere nivå på investeringene i kombinasjon med økt egenkapitalfinansiering.

Sett i forhold til landet har kommunen nå en sterkere økning enn landet, etter å ha ligget omentrent likt over en del år. Tallene er hentet fra KOSTRA og gjeld inkluderer også kommunale foretak.

Figur 2.3a Utvikling av langsiktig gjeld.

Kilde: Regnskap og SSB KOSTRA, landstall utenom Oslo. 2024 er foreløpige tall fra KOSTRA.

I tabellen nedenfor er endringen i kommunens gjeld spesifisert.

Tabell 2.3b Endringer i lån gjennom året.

Tekst	Beløp
Gjeld i starten av året	1 703 935
Avdrag investeringslån	-60 321
Avdrag på videreformidlingslån	-14 845
Nedskrevet innlån, tapsdeling	0
Opptak av investeringslån	285 607
Opptak av videreformidlingslån	80 000
Gjeld ved utgangen av året	1 994 376

I tabell 2.3c nedenfor er den totale gjelden spesifisert på formål. Det er gjeld tilknyttet investeringer, som belaster kommunens frie midler (investerings lån) og hvor en følgelig må bevilge til betjening av lånene i konkurranse med bevilgninger til andre formål. Denne delen økte i 2024 og med et økt rentenivå er utviklingen i

¹ Nettolånegjeld er definert som total lånegjeld fratrasket alle utlån og ubrukte lånemidler. Gjeld i

KOSTRA er ikke justert for utlån og ubrukte lånemidler.

denne delen av gjelden noe en bør ha et særlig fokus på fremover.

Selvkostlånene finansieres av gebyrinntekter tilknyttet vann, avløp og feiing. Det er særlig innenfor vann og avløp stort behov for fornying av ledningsnett og det legges opp til større volum på slike investeringer fremover. Utfordringen fremover med et økt rentenivå, blir å avbalansere volumet på investeringene slik at ikke økningen i gebyrene blir for store for husholdningene og næringslivet.

Tabell 2.3c Total gjeld fordelt på formål.

Tekst	2024	2023
Selvkostlån	503 374	444 006
Videreutlån	394 836	346 115
Investeringslån	1 005 269	849 479
Ubrukte lånemidler	90 897	64 335
Gjeld ved utgangen av året	1 994 376	1 703 935

Lån tas gjerne opp i forkant av investeringsprosjektenes gjennomføring. Ubrukte lånemidler er da en beholdning som oppstår når de aktuelle prosjekter har lavere fremdrift eller forsinket oppstart.

2.4 Befolkningsutviklingen.

Kommunens økonomiske utvikling er nært tilknyttet utviklingen i antall innbyggere og den aldersmessige sammensetningen. I tabellene nedenfor fremkommer utviklingen i befolkningen de tre siste år.

Tabell 2.4a: Befolkningsutvikling 2019-2023.

Aldersgruppe	2023	2024	2025	Diff 23-24
0-5 år	727	768	767	-1
6-15 år	1 454	1 439	1 441	2
16-22 år	1 083	1 070	1 047	-23
23-66 år	7 410	7 469	7 468	-1
67-79 år	1 856	1 869	1 867	-2
80-89 år	668	708	733	25
90 år og over	144	146	152	6
Sum	13 342	13 469	13 475	6

(kilde: SSB tabell 07459. Folketallet ved inngangen på året.)

Fødselsoverskudd i 2025 negativt med 21 personer og netto innenlands tilflytting var negativt med 12 personer.

Befolkningsveksten kommer dermed som en følge av innvandring, i hovedsak knyttet til bosetning av flyktninger.

Vi har fremdeles en fortsatt tydelig vridning i demografien ved nedgang i antall unge og økning i antall eldre og er en utviklingstrend som ligger til grunn i økonomiplanen for de kommende år. Imidlertid er det en vekst i antall 0-5 åringer i hele perioden, som vil gi en positiv effekt i årene fremover. I perioden var det en svakt negativt fødselsoverskudd og veksten kommer nok også her som en følge av bosetning av flyktninger.

I sist vedtatte økonomiplan ble det lagt til grunn en lavere befolkning (13 456 innbyggere) ved inngangen til 2025, enn det som ble virkelig. Det gir i så måte et noe bedre utgangspunkt fremover enn forutsatt.

2.5 Finansiell risiko

Finansforvaltning utøves i tråd med kommunens finansreglement. Ihht reglementet skal forvaltningen rapporteres særskilt tre ganger i året. Reglementet legger til grunn at kommunen skal ha en lav risikoprofil og

setter klare begrensninger på hvilke produkter kommunen kan gå inn i.

Kommunens likviditet har vært plassert i bank. Hovedbankforbindelsen er DNB og innskudd utenom denne banken er ubetydelige. Kommunen har ikke utlån av betydning utenom ordningen tilknyttet videreformidling av husbankmidler og utlån til Helgeland Kraft as.

Rentesikringer som er foretatt er innenfor finansreglementets rammer og omfatter ordinære fastrenteavtaler inngått med Husbanken, Norges Kommunalbank og Klp Kommunekreditt. Alle lån er opptatt i samme banker.

På denne bakgrunn er den finansielle risiko innenfor reglementet og det foreligger ikke produkter som vil kunne påføre kommunen tap.

2.6 Konsekvenser for den videre drift.

Gjennomgangen gir grunnlag for å konkludere med at kommunens økonomiske stilling ved utgangen av året fremdeles er solid. Men den økonomiske handlingsevnen er svekket gjennom året på grunn av et negativt nettodriftsresultat. Over tid er ikke dette økonomisk bærekraftig og det er avgjørende å komme opp til et bærekraftig resultat. Det er derfor svært viktig å lykkes med de

omstillinger som ligger i vedtatt budsjett og økonomiplan for 2025-2028.

I økonomiplanen og budsjettet for 2025, er det vedtatt store investeringsprosjekter. Noen av disse ble igangsatt i 2024 og er årsaken til at kommunen nå får en ikke ubetydelig vekst i netto rentebærende gjeld. Dette vil gi en strammere økonomi fremover og vil også bety at det blir et langt mindre rom for nye investeringer.

På lengre sikt er imidlertid utviklingen i demografien fremdeles en utfordring. Hovedtrenden er økte demografi kostnader tilknyttet en økende eldre befolkning og en redusert demografikostnad tilknyttet den yngre delen av befolkningen. Selv om man i de siste år kan se en bedre utvikling i 0-5 års gruppen og i folketallet totalt, så er fremdeles økningen i antall eldre en stor utfordring. Tilpasningen av kommunens bruk av ressurser til den demografiske utviklingen, blir i et lengre tidsperspektiv helt avgjørende for å opprettholde en solid økonomi.

I tillegg til økonomiske utfordringer har det i økende grad blitt utfordrende å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Disse tendensene er ikke spesielt gjeldende i Vefsn, men er en nasjonal trend. Konkurransen om arbeidskraften blir derfor sannsynligvis den største utfordringen fremover og vil kreve et økende fokus.

3. Vesentlige budsjettavvik.

I dette kapitlet gjennomgås vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet.

3.1 Netto driftsresultat – avvik budsjett.

Kommunens netto driftsresultat for 2024 ble et underskudd på kr 39.642.000. Nettodriftsresultat i revidert budsjett var et underskudd på kr 18.058.000 og resultatet ble følgelig kr 21.584.000 verre enn budsjettet. I tabell 3.1a nedenfor er årsakene til avviket spesifisert.

Tabell 3.1a Avviksanalyse netto driftsresultat.

Tekst	Beløp
Skatteinntekter inkl utjevning og rammetilskudd	-1 001
Merinntekter andre generelle inntekter	-7 733
Avvik finansielle poster, inkl eiendomsskatt	92
Sum avvik generelle inntekter/ utgifter	-8 642
Rammer med mer forbruk	30 225
Rammer med mindre forbruk	0
Sum mer forbruk i rammene	30 225
Avvik nettodriftsresultat	21 583

(tall i hele tusen)

I siste rapportering for 2024 ble det varslet et sannsynlig negativt nettodriftsresultat i intervallet kr 34-42 MILL. Årets resultat er innenfor dette intervallet som bygde på at skatteinngangen kunne bli kr 8.003.000 dårligere enn prognosene fra Finansdepartementet og at driften av kommunen kunne få et merforbruk på kr 15.500.00.

Som tabellen over viser ble det en merinntekt på skatt og rammetilskudd samlet, på grunn av at staten bevilget et

ekstra rammetilskudd til kommunen ved slutten av året. Årsaken til at underskuddet blir så stort, ligger dermed i merforbruk i bevilgningsrammene.

Skatteinntekter og inntektsutjevning.

Tabell 3.1b Avviksanalyse anslag på samlet skatteinngang for landet.

Anslag fra Finansdep	Anslag	Avvik	Totalt avvik
Statsbudsjettet 24 (okt 23)	220 250 000		
Komm prpr (mai 24)	220 250 000	0	
Satsbudsjettet 25 (okt 24)	218 400 000	-1 850 000	
Endelig 23	213 374 000	-5 026 000	-6 876 000

Tall i hele tusen

Tabell 3.1c Avviksanalyse anslag på skatteinngang for kommunen.

Anslag fra egne budsjett	Anslag	Avvik	Totalt avvik
Statsbudsjettet 24 (okt 23)	436 449		
Komm prpr (mai 24)	432 353	-4 096	
Satsbudsjettet 25 (okt 24)	428 448	-3 905	
Endelig 23	425 534	-2 914	-10 915

Tall i hele tusen.

Budsjettet for skatteinngangen, inklusive inntektsutjevningen baserer seg på anslagene på kommunenes skatteinntekter på landsnivå som kommer i statsbudsjett og revidert statsbudsjett (RNB).

Vefsn kommunen er en såkalt «skatte svak» kommune som kompenseres gjennom inntektsutjevning mellom kommunene, til et skattenivå opp mot 95% av landsgjennomsnittet. Av den grunn blir nivået på kommunenes samlede skatteinntekter helt avgjørende.

Tidligere år har situasjonen vært at skatteanslagene har hatt en vekst gjennom året og gitt kommunene til dels betydelige ekstra inntekter. I 2024 er bildet motsatt og har gitt betydelige lavere inntekter enn forutsatt.

Andre generelle inntekter.

Avviket inneholder flere komponenter, de vesentlige avvikene er:

- Merinntekter bosetning av flyktninger kr 6.479.000.
- Prosjektskjønnsmidler kr 1.403.000.

3.2 Saldering av årets regnskap.

I tabellen «oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift 2024» side 4 i regnskapet kommer det frem en oversikt over salderingen av årets regnskap. Regnskapet viser et merforbruk på kr 29.291.000 etter at alle disponeringer av bundefond, disposisjonsfond og overføring til investeringsregnskapet, er bokført ihht til budsjettvedtak eller reglene om bundne inntekter. Etter reglene i kommuneloven skal det da gjennomføres strykninger for å redusere merforbruket.

I år er overføring til investeringsregnskapet på kr 2.800.000 strøket. Konsekvensene av strykningen er kommentert kap. 3.5. Alle budsjettert avsetning til disposisjonsfond er strøket og for å få balanse er det i tillegg bokført en økt bruk av disposisjonsfond. Konsekvensene er svekkelse av likviditet.

² Med vesentlig menes mer enn +/- 1% og samtidig beløpsmessig større enn +/- 250.000.

3.3 Budsjettavvik i bevilgningsrammene.

I tabell 3.3a nedenfor er avvikene i bevilgningsrammene spesifisert og de vesentligste² avvik er kommentert etter tabellen. Avviket i tabellen nedenfor er basert på kommunestyret bevilgning til de enkelte rammene i revidert budsjett. Noen av rammene bruker og avsetter til fond og dette er spesifisert i regnskapet side 5 og 6 i regnskapet.

Tabell 3.3a Avvik i bevilgningsrammene.

Nr	Ramme	Avvik beløp	Avvik i %
10	Politikk, adm. og næring	-1 004	-1 %
20	Oppvekst og kultur	-5 425	-1 %
30	Omsorg, helse, mv	-15 069	-3 %
40	Samferdsel, idrett mv	-6 323	-5 %
80	Pensjon, selvkost, mv	-8 543	11 %
90	Finans	-1 568	314 %
Sum		-37 932	-4 %

Justert for bruk av avsetning til bundne fond.

Ramme 10 Politikk, adm. og næring.

I tertial 2 ble det varslet balanse for rammen. Merforbruket i rammen kommer som følge av at midler til en prosjekter som ikke er blitt finansiert i regulert budsjett og merforbruk tilknyttet ITK utgifter.

Tabell 3.3b Avvik i bevilgningsrammene.

Tekst	Beløp
Lokalisering sykehus	-263
Reguleringsplan fergekai	-53
Internvei jernbane	-145
IT utgifter 110	-543
Sum	-1 004

Prosjektene har finansiering gjennom avsatte midler og vil bli korrigert i 2025, med unntak av reguleringsplanen for fergekai. Nivået på IKT utgiftene er finansiert innenfor rammens midler i 2025.

Ramme 20 oppvekst og kultur.

I tertial 2 ble det varslet et merforbruk på kr 9,7 Mill, med kr 3,0 Mill for skole, kr 5,0 Mill for barnehagedriften og kr 1,7 Mill for kultur.

I regnskapet foreligger det nå et totalt merforbruk på kr 5,4 Mill. Skoledriften har et lavt avvik i forhold til totalen og mer forbruket kommer innenfor barnehagedriften og kultur med omentrent like beløp.

Tabell 3.3c Avvik i bevilgningsrammene.

Tekst	Beløp
Skoledriften	-393
Barnehagedriften	-2 366
Kultursenteret	-2 667
Sum	5 426

For barnehagedriften oppstår avviket på overføringene til private barnehager, som har et merforbruk på kr 5.598.000. Driften av de kommunale barnehagene hadde et mindre forbruk på kr 3.232.000. Det har vært utfordrende å lage tilstrekkelig presise prognoser for hvor store overføringene til private barnehager blir og er en problemstilling som en skal arbeide med i kommende budsjettår.

For kultursektoren har en over tid ikke oppnådd de inntektene som det har vært budsjettert med, særlig tilknyttet kino og kiosk drift. I 2025 vil det derfor bli satt i

gang et grundig arbeid med å tilpasse utgiftene til realistiske inntektsanslag.

Ramme 30 Omsorg, helse, nav og barnevern.

I tertial 2 ble det varslet balanse for rammen. I dette vurderingen lå det til grunn at utgifter til flyktninger skal dekkes fullt ut av de statlige tilskudd og en forutsetning om at refusjonskravet for ressurskrevende brukere vil ligge på budsjettert nivå.

Tabell 3.3d Avvik i bevilgningsrammene.

Tekst	Beløp
Omsorgstjenestene	1 417
Helsetjenesten	-15 367
Barnevern	7 307
Sosialtjenesten	-8 426
Sum	-15 069

Mer forbruket innenfor sosialtjenesten har dels sin dekning gjennom både årets mer inntekter på bosetting av flyktninger (se kap. 3.1) og i flyktningefondet. Bokført anslag på refusjonsinntekter til ressurskrevende brukere er kr 8,2 Mill lavere enn forutsatt og skyldes dels at flere ressurskrevende klienter gikk bort og at anslaget er redusert noe på bakgrunn av nye beregningsregler. Disse to forholdene samlet er årsaken til at man ikke klarte å dekke det store mer forbruket som oppsto innenfor helsetjenesten, med midler innenfor bevilgningsrammen.

Merforbruket innenfor helsetjenestene er i sin helhet knyttet til innleie av vikartjenester innenfor legetjenesten. På sikt er ikke dette bærekraftig og vil medføre at bevilgningsrammen ikke vil

holde i kommende år. Det blir derfor avgjørende at man i år klarer å få på plass en stabil legetjeneste innenfor et riktig budsjettnivå.

Ramme 40 Samferdsel, idrett, bygg og plan.

I tertial 2 ble det varslet et merforbruk på kr 5,8 Mill, med kr 0,8 Mill innenfor Plan og utvikling, kr 3,9 Mill innenfor vei og kr 1,1 Mill innenfor folkehelse.

Tabell 3.3e Avvik i bevilgningsrammene.

Tekst	Beløp
Kommunal veg, mv	-7 412
Øvrige tjenester	1 088
Sum	-6 324

Ved årets slutt kom resultatet for enhetene i bevilgningsrammen samlet ut med et lavere forbruk, utenom av driften av kommunens vegnett. Her ble utgiftene større enn det man så for seg ved inngangen av tertial 2 (september). Årsakene er dels at man måtte fornye en kontrakt for vintervedlikehold og fikk en uventet høy prisvekst, i tillegg til at man nok var generelt litt for optimistisk i vurderingene. Det høyere forbruket i veidrift fortsetter i 2025 da vintersesongen kontraheres på tvers av regnskapsår. Vi kan forvente denne kostnadsøkningen fremover ved å opprettholde dagens vintervedlikehold.

Ramme 80 Pensjon, selvkost og kraft.

For selvkostområdene skal merforbruk dekkes gjennom bruk av selvkostfond fullt ut (se note 14). For avløp er selvkostfondene brukt opp og avviket som oppstår medfører at merforbruket må

dekkes av disposisjonsfond. Dette vil imidlertid komme tilbake gjennom fremtidige overskudd på avløpstjenestene.

Tabell 3.3f Avvik i bevilgningsrammene.

Tekst	Beløp
Boligdrift	-4 771
Selvkostområdene	-5 543
Pensjon og kraft	1 771
Sum	-8 543

Driften av boliger (se note 14) har et underskudd på kr 1.651.000 som skal dekkes inn ved bruk av avsatt disposisjonsfond som er øremerket boligformål. Avviket utover dette er knyttet til estimat avvik på kapitalkostnader, bland annet ble ikke anslaget justert tilstrekkelig for salg av eiendommer.

Øvrige avvik innenfor rammen kommer av at kommunens samlede kostnader til pensjon kom svakt lavere enn siste estimat.

3.5 Budsjettavvik i investeringsregnskapet.

I tabellen «oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investeringer 2024» side 4 i regnskapet kommer det frem en oversikt over salderingen av årets regnskap. Regnskapet viser et udisponert beløp på kr 18.897.000 etter at alle disponeringer av bundefond, overføring fra investeringsregnskapet og bruk av lån, er bokført ihht til budsjettvedtak eller reglene om bundne inntekter. Etter

reglene i kommuneloven skal det da gjennomføres strykninger for å redusere udisponert beløp til balanse. Dette er gjort ved å redusere årets budsjetterte bruk av lån. Denne reduksjonen ble kr 2,8 MILL lavere på grunn av strykningen av overføringen fra driftsregnskapet. Det innebærer at man indirekte har brukt mer lån enn budsjettert og vil skape avvik i planlagte fremtidige låneopptak.

Totalt ble investeringer kr 2.085.000 høyere enn budsjettert. Avvikene er hovedsakelig knyttet til avvik i fremdriften og vil bli justert i revidering av budsjettet for 2025. Avvikene vil ikke få påvirkning på planlagte låneopptak. Nedenfor er det knyttet kommentarer til prosjekter med størst avvik.

Tabell 3.5a Avvik i investeringer.

Nr	Prosjekter med høyere pådrag	Beløp
1322	Vefsn vegen G5 veg del 2	-3 654
1237	Nye idrettsbygg	-11 869
	Sum	-15 523

Nr	Prosjekter med lavere pådrag	Beløp
1147	Toalett og garderobe, Vefsn voksenopplæring	3 322
1301	Bru over Klubbelva - Eiterådalen	2 301
1321	Utbedring kommunal veg	1 638
1328	Toalett torget	2 474
	Va prosjekter	3 662
	Sum	13 397

Gang og sykkelstien i Vefsn Vegen har hatt en forsert utbygging og en del av årets avvik dekkes gjennom lavere forbruk på utbedringer av kommunale veger. Årets avvik vil bli hensyntatt i budsjettet for 2025.

Nytt idrettsbygg har det største enkelt avviket og kommer av at man ikke har vært tilstrekkelig presis i budsjetteringen av pådraget for 2024. Avviket betyr at pådraget videre til ferdigstillelse blir lavere.

Toalett og garderobe ombygging på Vefsn voksenopplæring har fått en senere oppstart enn planlagt og Toalett torget har hatt en lavere fremdrift enn forutsatt.

Vann og avløpsprosjekter har samlet hatt et lavere pådrag enn forventet. Denne prosjektporteføljen legges opp slik at man holder seg innenfor den årlige budsjettrammen og en forventer ikke at lavere forbruk i 2024 innebærer økt forbruk i 2025. Årsaken er at årlige investeringer er tett knyttet til fastsettingen av gebyrene og at man av den grunn ikke bør øke investeringene utover budsjett.

Tilskudd til andres investeringer, kr 3.549.000 er overføring av justert merverdiavgift. Kommunen krever i noen prosjekter som er overtatt fra private inn merverdiavgift gjennom såkalte justeringsavtaler og utbetaler beløpet til den som har foretatt investeringen. Dette er sånn sett et nullsumspill, hvor kommunens inntekt bokføres som tilskudd fra andre. For det alt vesentlige er dette tilknyttet overtakelsen av Tverådalsvegen (prosjekt nr 1333).

Det er solgt anleggsmidler for til sammen kr 10.126.000 og er spesifisert i tabellen nedenfor.

Tabell 3.5b Salgsinntekter av anleggsmidler.

Anleggsmiddel	Beløp
Skillevegger og belysning	300
Kjøretøy	250
Næringsareal	4 830
Boligtomter	2 816
Bolig	1 930
Sum	10 126

Samlet gav salg av varige driftsmidler en merinntekt på kr 2.294.000 (regnskapet s.

9) som er anvendt til generell finansiering av årets investering.

3.6 Estimer.

Ved regnskapets avslutning estimeres en del inntekter og utgifter. Det største estimatet er tilknyttet kravet på tilskudd til ressurskrevende brukere, som er en inntekt i bevilgningsramme 30 Omsorg, helse, nav og barnevern. I tilfeller en blir kjent med vesentlige avvik i slike estimer etter regnskapsavleggelse opplyses størrelsen på slike avvik. I år foreligger det ikke avvik av vesentlig størrelse.

3.7 Budsjettets premisser.

Kommunelovens §14-4 fastsetter at budsjett og økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og hvilke mål og premisser budsjettet og økonomiplanen bygger på.

Premissene fra budsjettvedtaket er:

1. Et grunnleggende premiss er at kommunen følger lover og forskrifter for kommunal tjenesteyting.
2. Kommunestyret legger til grunn at kommunedirektøren ikke kan avvike eller vesentlig redusere tjenestetilbud uten at det er vedtatt av kommunestyret. (Eksempelvis vil dette bety at nedleggelse av Topic, Quales kafe eller Skolestua skal behandles av kommunestyret). Den nye budsjettmodellen forutsetter

grundig og fortløpende informasjon. Det bes om at det gis en grundig og fortløpende oppdatering i hovedutvalgene.

3. Premissene gis i form at av budsjettet vedtas på rammenivå og kan ikke omprioriteres til andre formål og tjenester uten politisk vedtak. Dette skjer eventuelt ved behandling av tertialrapportene.
4. Konkrete budsjettendringer fra år til år og premissene for disse endringene fremkommer i økonomiplanen under rammeområdene med tilhørende tekstlige beskrivelser. Dette gjelder både rammeøkninger og reduksjoner/innsparingskrav. Eventuelle endringer i forutsetninger, utsettelse og lignende omtales i tertialrapporter og årsrapporten hvis det er aktuelt.
5. For bevilgninger til investeringer beskrives premisser for bruk og fremdrift i økonomiplan, og endringer/omprioriteringer av disse bevilgningene gjøres ikke uten politisk vedtak.
6. Periodemålene i økonomiplanen gir også premisser for bruk av midlene gjennom å peke ut retning og ambisjonsnivå på vesentlige områder.

Det er i 2024 ikke avdekket, gjennom tilsyn eller andre kontroller som tilsier at første premiss ikke er overholdt. Det har heller ikke vært gjennomført disponeringer som bryter med premissene 2-4. Endringer innenfor bevilgninger i rammeområder

eller mellom rammeområder har vært behandlet av kommunestyret gjennom de ordinære tertial rapporter.

For de to siste premissene som knytter seg til bruk av bevilgningene innenfor

rammene som er gitt i budsjett og økonomiplanen vises det kapitlene 4.1-4.5 og kapittel 4.5.

4. Kommunens drift og investeringer.

I dette kapitlet kommenteres premissene for bruken av tildelte midler og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning innen de enkelte rammeområdene.

4.1 Politikk, administrasjon og næring.

Politisk virksomhet og sentraladministrasjonen skal samlet sett utøve den overordnede styringen av kommunens virksomhet.

Politisk virksomhet skal utover de ordinære møter tilknyttet folkevalgte organer også ivareta kommunesamfunnets interesser i videre forstand, gjennom deltakelse i regionale arenaer som regionråd, fylkeskommune og nasjonalt opp mot storting og regjering. I 2024 er nok saken tilknyttet sykehusstrukturen på Helgeland vært den største enkelt saken som det har vært og fortsatt er fokus på. Å sikre kommunens innbyggere et godt og godt tilgjengelig sykehus tilbud er svært viktig for både enkelt individer og for utviklingen av samfunnet.

Sentraladministrasjonens oppgave er både å tilrettelegge for politiske beslutninger og å påse at kommunens forvaltning er innenfor lov og forskrift. Det er igjennom året ikke forhold som tilsier avvik.

I rammen ligger også næringspolitiske virkemidler, gjennom tilskuddsmidler som

forvaltes av formannskapet og næringsfondet som forvaltes av styret i kommunens næringsseksjon.

Forvaltningen av disse midlene er gjort innenfor retningslinjene for midlene og de enkelt vedtak som er fattet.

4.2 Oppvekst og kultur.

GENERELT

Skole.

Kompetanse

Den nasjonale satsingen *Kompetanse For Kvalitet* (KFK) gir lærere mulighet for å ta videreutdanning samtidig som kommunen får kompensert for de største kostnadene. Det foretas kompetansekartlegging hvert år og denne kartleggingen, samt kompetanseutviklingsplan for grunnskolen danner grunnlag for prioriteringer. Gjeldende kompetanseutviklingsplan gjelder for perioden 2023-2025. Skolene opparbeider seg kompetanse gjennom en kombinasjon av videreutdanning og bevisst rekruttering ved nyansettelser. Kalenderåret 2024 har vi hatt følgende på videreutdanning, inklusive voksenopplæringen: begynneropplæring (2), andrespråkspedagogikk (3), spesialpedagogikk (2), Krle (1), Mat og helse (1), Koppsøving (1), Kunst og håndverk (2).

Elevtall skoleåret 2024/25

Skole	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Sum
Kulstad	35	32	26	43	34	32	44				246
Mosjøen	40	37	45	40	40	54	44				300
Olderskog	37	39	45	42	49	53	45				310
Granmoen	10	12	17	11	19	13	16	19	15	11	143
Kippermoen								146	132	145	423
Sum	122	120	133	136	142	152	149	165	147	156	1422

Elsfjord Montessoriskole

Elsfjord Montessoriskole gir tilbud til elever på barnetrinnet. Vefsn kommune har i 2024 refundert ekstra kostnader kr. 225 665,- til skoledriften i Elsfjord.

Minoritetsspråklige elever

Med bakgrunn i stor tilførsel av nye minoritetsspråklige elever fra Ukraina ble det i 2022/23 opprettet mottaksklasser ved Mosjøen skole og Kippermoen ungdomsskole. Det var pr GSI rapportering i oktober 70 elever i grunnskolen fra Ukraina. 48 elever på barnetrinnet og 22 på ungdomstrinnet. Dette er en økning på 28 fra året før. Elevene på barnetrinnet overføres til sin nærscole etter at de er ferdig i innføringstilbud. Vi har meldt fra om at vi ikke anbefaler en økning fra nåværende nivå.

Pedagogisk psykologisk tjeneste

PP-tjenesten har som hovedoppgaver å hjelpe skoler og barnehager med å legge til rette for barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Hensikten er at alle barn skal få et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. Oppdraget er forankret i Opplæringslovens § 11-13 og Barnehagelovens § 33.

I forarbeidene til ny opplæringslov framkommer forventninger til PP-tjenestens rolle i det forebyggende arbeidet. PPT har gjennom ulike tiltak søkt å komme tidligere inn i prosessene som oppstår når det er bekymring omkring et barn eller en elevs utvikling og læring. Dette har vi gjort blant annet gjennom utvikling av nye strukturer og samarbeidsformer, og gjennom effektivisering i egen tjeneste. Dette er et arbeid som også vil videreføres både gjennom intern kapasitetsbygging og effektivisering og gjennom utvikling av gode felles strukturer i gruppa «Tettere på». Denne består av skoleledere, fagveiledere og PPT. Det har vært 3 samlinger i 2024.

Det ble i 2024 totalt jobbet med 308 ulike saker gjeldende barn i barnehage, grunnskole, og voksne.

I 2024 har kontoret hatt til sammen 7 årsverk. Hattfjelldal kommune 0,5 årsverk, Grane kommune 0,5 årsverk, Vefsn kommune 5 årsverk og 1,5 årsverk til fellestjenesten hvor det inngår 0,5 årsverk som leder samt 1 årsverk merkantil. To ansatte gjennomførte i 2024 videreutdanning ved Universitetet i

Stavanger om utviklingsmessige forstyrrelser.

Vold og trusler

Det er gjort et stort arbeid for å øke kompetansen i skolene. Arbeidstilsynet har gjennomført kurs med ledere, tillitsvalgte og verneombud. I tillegg har Friskgården kjørt kurs og fysisk øvelse for alle ansatte. Skolene har jobbet med ROS analyser og planer for uønsket hendelse med utgangspunkt i veileder fra Utdanningsdirektoratet. Arbeidet er ikke avsluttet og vil bli videreført framover.

Sykefravær

Sykefraværet for 2024 i tjenesteområdet endte med svært positivt resultat. Syv av ni enheter hadde bedre resultat enn det som var satt som IA-mål for enheten.

Trygt og godt skolemiljø

Satsningsområdet for utviklingsarbeid i skolene er fortsatt inkluderende læringsmiljø og ledelse. Kommunen har inngått avtale med Læringsmiljøsenteret i Stavanger som bistår med kompetanse. Arbeidet er ikke avsluttet og vil bli videreført i 2025.

Ledelse

Det er innværende skoleår ansatt ny inspektør ved Kippermoen ungdomsskole.

Voksenopplæringen

Vefsn voksenopplæring står for en vesentlig del av introduksjonsprogrammet for flyktningene, og tilbyr norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere samt praksis i arbeids og samfunnsliv til deltakerne i samarbeid med Flyktningetjenesten og NAV Vefsna. Videre har skolen elever utenfor introduksjonsprogrammet. Vefsn

voksenopplæring saksbehandler også søknader om fritak fra norskopplæring og avsluttende prøve for innvandrere som skal søke om permanent oppholdstillatelse eller statsborgerskap. I 2024 har vi sett en økning av denne typen søknader.

I 2024 har vi ikke hatt tilbud på kveldstid. Dette ettersom det ikke var nok påmeldte til utlyst tilbud. Voksenopplæringen har søkt midler hos IMDI for å komme i gang med fleksibel nettbasert norskopplæring. Deltakere vil da kunne gå på norskkurs når det passer deres situasjon - i helger, på dag eller kveldstid.

Vefsn voksenopplæring har inntak av nye elever hver 3.måned. De organisatoriske grep som er tatt ved enheten har vist seg å fungere godt og vi har lyktes med å tilby norskopplæring til de som har kommet til Vefsn i løpet av de tre siste årene med sterk økning grunnet krigen i Ukraina.

1.august 2024 trådte fullføringsreformen i kraft med ny modulstrukturert forberedende opplæring for voksne (FOV). Det har vært kraftige forsinkelser i føringene i reformen fra departementsnivå, noe som har ført til utfordringer for voksenopplæringene i forhold til kartlegging, innplassering, innhold og vurdering i dette tilbudet.

De ukrainske elevene har i utgangspunktet rett til 12 måneder med norskopplæring og kan søke om ytterligere 6 måneder etter endt introduksjonsprogram. I Vefsn har vi innvilget de aller fleste søknadene om utvidet norskopplæring. Dette betyr at deltakerne har fått 18 måneder norskopplæring 15 timer pr uke.

Elevtall 2024:

Spesialundervisning for voksne	5
Norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	209
Grunnskoletilbud for voksne	11

Med dette antallet deltakere og grupper har Vefsn voksenopplæring vokst til å bli Helgelands største.

Skolens overordnede mål er å kvalifisere deltakerne til å bli økonomisk selvstendige arbeidstakere. Vefsn kommune har behov for arbeidskraft og vi samarbeider tett med NAV Vefsn om arbeidsretting av introduksjonsprogrammet i form av språkpraksis. I året som gikk har vi hatt rundt 40 elever ute i praksis i varierende omfang. Det viser seg at det er krevende for mange ukrainske deltakere å komme ut i arbeidslivet. Det nasjonale snittet ligger på 25 % og det er overraskende nok de med høyest utdanning som har størst utfordringer med å komme ut i jobb. Mange ønsker å finne en jobb innen samme område som de har erfaring og utdanning til fra hjemlandet, dette er ikke alltid forenelig med arbeidslivet og mulighetene for sysselsetting lokalt. Å lære seg et nytt språk som voksen er en prosess som for mange tar tid og må modnes. Alderssammensetningen i denne gruppen er også vesentlig for antall personer som er sysselsatte. Ettersom få behersker engelsk er de avhengige av å lære norsk først. Deltakere over 55 år har i stor grad ikke fått tilbud om norskopplæring og introduksjonsprogram i Vefsn, men disse er også inkludert i utvalget i statistikken som foreligger.

Arealmessig er toalettkapasiteten i bygget er ikke dimensjonert i forhold til antall ansatte og elever og det ble i 2023 satt i gang et prosjekt for ombygging av areal for å få økt kapasiteten samt ekstra arbeidsrom for det økende

antallet lærere. Dette prosjektet har ikke kommet til anbudskonkurranse i løpet av 2024, men forventes gjennomført i 2025.

Flyktningetjenesten deltar etter planen på fellestid sammen med personalet på voksenopplæringa hver 6 uke.

Voksenopplæringen har i tillegg til NAV også samarbeid med Avdeling for psykisk helse i Vefsn kommune som har vært på besøk i fellestid og orientert, helsetjenesten og tannhelsetjenesten.

Sanitetsforeningen har vært en god samarbeidspartner i mange år og bidrar regelmessig med Sesam, som er møteplass for kvinner hvor de tar opp ulike viktige tema og serverer lunsj til de oppmøtte. Foreningen bidrar også årlig med familiedag for deltakerne. Dette er viktige tiltak for mange.

Kommunale barnehager og private barnehager.

Dekningsgrad

Per 15. desember 2024 var det totalt 644 barn som gikk i barnehager i Vefsn. Dette er en økning sammenlignet med 2023. Av disse går 40 % i kommunale barnehager og 60 % i private, og denne fordelingen har vært stabil over tid. Vefsn har en høyere andel barn i private barnehager enn landsgjennomsnittet, og vi har full barnehagedekning.

Kompetanse

Barnehagene i Vefsn har godt kvalifiserte styrere, og alle barnehagene oppfyller kravene for grunnbemanning. Flere barnehager står imidlertid overfor utfordringer knyttet til pedagognorm og utdanningskrav. Per 15. desember 2024 var det innvilget åtte søknader på

pedagognorm og fem søknader på utdanningskrav i både kommunale og private barnehager. I de kommunale barnehagene er fem faste ansatte som assistenter/fagarbeidere i gang med barnehagelærerutdanning.

Fra høsten 2023 har de kommunale barnehagene, samt én privat barnehage, hatt en felles satsning på lek. Målet er å videreutvikle kompetansen og praksisen knyttet til lek, med særlig fokus på voksenrollen og lekemiljø. Dette arbeidet skjer også som del av den regionale kompetanseutviklingen (REKOM). De øvrige private barnehagene har et eget satsingsområde innen språk og språkutvikling.

Uteareal

Noen av de kommunale barnehagenes uteområder har fortsatt et potensial for forbedringer. Flere lekeapparater trenger utskifting, og både gjerder og grøntområder trenger opprusting. Det er planlagt utskifting av gjerde i Kulstad barnehage i 2025.

Kommunen er saksøkt

Vefsn kommune ble i januar 2023 saksøkt av Norlandia Barnehagene med flere (Mosjøen FUS barnehage) med påstand om for lite utbetalt tilskudd. De store, private barnehagekjedene i Norge har samtidig tatt ut søksmål mot staten med påstand om at forskriften for beregning av tilskudd til de private barnehagene er ugyldig.

Vefsn kommune har engasjert KS-advokatene som prosessfullmektige i saken. De representerer i alt 61 av landets kommuner. Saken er pr dato fortsatt ikke avklart.

Branntilsyn

Som tidligere meldt ble det i branntilsyn avdekket mangler knyttet til soverom og soveskjul i fire barnehager. Arbeidet med å utbedre disse manglene ble startet i 2024 og er planlagt ferdigstilt innen januar 2025. Finansiering av dette er ikke avklart.

Nærvær i arbeid

Enhet barnehage har et sterkt fokus på tilstedeværende ansatte og har utviklet en nærværsplan for å forebygge sykefravær. Styrerne i barnehagene jobber systematisk og målrettet med forebyggende tiltak og følger opp sykefravær i tett samarbeid med HR-avdelingen. I 2024 hadde enhet barnehage et IA-mål på 89,9 % tilstedeværelse, og dette målet ble nådd med et resultat på 91,3 %.

Tilskudd til private barnehager

I 2024 ble det et overforbruk på tilskudd til private barnehager på cirka 5,6 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak høyere sats per barn og flere små barn enn det som ble budsjettert.

Endring i organiseringen av enhet barnehage

Fra 1. januar 2024 ble organiseringen i enheten endret. Barnehagemyndighetens oppgaver ble skilt fra kommunens rolle som barnehageeier. Denne endringen ble gjennomført i henhold til barnehageloven, som krever at kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager i sitt arbeid som barnehagemyndighet. Oppgavene som barnehagemyndighet skal nå organiseres adskilt fra de oppgavene kommunen har som eier.

RAMME 66 KULTURSENTERET

Året startet med åpning av Bodø2024.

Ordfører og enhetsleder deltok på åpninga. Gjennom året ble det gjennomført flere arrangementer som fikk økonomisk støtte via Bodø2024.

Reglementet for kulturtilskudd er endret i tråd med vedtak om mer gjennomsliktig fordeling av tilskudd. Det reviderte reglementet sikrer rullering av faste tilskudd og stiller større krav til søkerne. Stipend til unge kunstnere ble fjernet siden det svært sjeldent ble benyttet.

Arbeidet for å få kultursenteret til å fremstå som en felles enhet er et kontinuerlig arbeid, og vil fortsatt ha prioritet.

I august ansatte biblioteket en ungdomskoordinator i 100% prosjektstilling for 2 år. Stillingen er delt mellom 50% bibliotekarbeid og 50% ungdomsarbeid. Prosjekt ungdommens møteplass på mesaninen var da godt i gang, med finansiering fra Bufdir og Nordland fylkeskommune. Ungdomskoordinatorens oppdrag var å ferdigstille mesaninen og videreutvikle innholdet i møteplassen sammen med ungdommenes egen arbeidsgruppe. Åpning av mesaninen ble gjort i februar i år.

Totalt har utlån på biblioteket økt med 6%, noe som tilsvarer 28273 utlån. Gledelig er det at utlån til barn og unge har hatt en økning på 31,64%. På tross av dette har deltakelse i *Sommerles* kampanje hatt en liten nedgang fra 460 deltakere i 2023 til 402 i 2024.

Kulturskolen har videreført arbeidet med å opprettholde gode rutiner for arbeidsplaner

og disponering av arbeidstid. Det har vært fokus på å profesjonalisere rollen til ensemblet, slik at det er mer i tråd med mandatet fra fylket. Samtidig har det vært også vært fokus på å gjøre ensemblet attraktivt å bruke for lokalt kulturliv. Dette har gitt synlige resultater i form av fakturerte oppdrag og egne produksjoner.

Personalmessig har det vært utskiftninger og endring i stillinger. Dette har medført til dels mye uro i 2024. På sikt vil endringene tilføre mer bredde i tilbudet og gjøre kulturskolen i stand til å utvikle nye konsepter med bredde og høy kvalitet, både på undervisning og på utførte oppdrag. I forbindelse med bygging av ny Mosjøen skole ble Oktaven som øvingslokale revet. Dette har medført noe økte leiekostnader.

2024 ble et godt år for Kulturhusdrifta. Både med besøksrekord og også rekord i omsetning og utleie-inntekter. Dette skyldes høy aktivitet i kulturhuset, økt utleie til Bakgården Kultur, og ikke minst vårt samarbeid om billettsalg til eksterne arrangementer som f.eks. Festspillene Helgeland.

Kinobesøket i 2024 var lavt. Forhåpningene til høstprogrammet var langt fra forventet, så hele høsten ble en stor skuffelse. Ingen av filmene i 2024 oppnådde mer enn 1000 besøk, som regnes for å være en ok besøkt film for Mosjøen kino. Av de 5 mest besøkte filmene var det 4 barnefilmer.

4.3 Omsorg, helse, nav og barnevern.

Generelt for tjenesteområdet HOV (Helse, omsorg og velferd).

Kommunestyret vedtok 09.02.2022 – sak 12/22 mandat for utredning av «Framtidens helse- og omsorgstjenester» i Vefsn kommune. PWC fikk etter anbud oppdraget med å lede og koordinere denne utredningsprosessen som pågikk gjennom hele 2022.

Sluttrapporten fra PWC og anbefalinger for organisering av det videre arbeidet ble lagt fram i kommunestyremøte 26.04.2023 -sak 40/23 – Utredning av helse- og omsorgstjenester i Vefsn kommune.

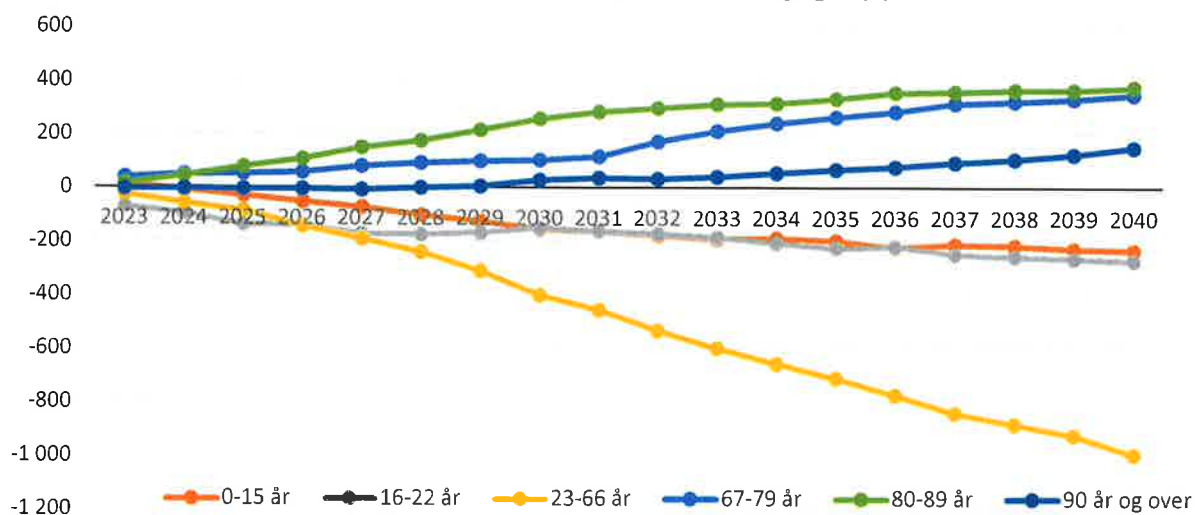
Hovedtrekkene i rapporten var å satse på forebygging, dagplasser for demente og velferdsteknologi. Denne rapporten, samt vedtatte planer for:

1. E-helse og velferdsteknologi
2. Plan for innsatsteam – prosjekt, samarbeidsprosjekt med Grane og Hemnes gjennom RKK.– iverksatt fra jan 2024.
3. Plan for forebygging
4. Rehabiliteringsplan
5. Demensplan
6. Plan for frivillige
7. Plan for oppfølging og behandling av psykisk helse
8. Pårørendestrategi

danner bakteppe for vårt arbeid innen sektoren for 2023 - 2027.

Det jobbes med alle planer, utenom pårørendestrategi. Årsak er kapasitetsutfordringer.

Framskrivning befolkningsgrupper

Tabell 4.1 a Omsorgstjenester – brukere etter alder og tjenestegruppe

Brukere (antall) totalt	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Heimeteneste 1*	707	703	688	704	720	723	748	766	701
Institusjonstjenester 2*	161	179	175	159	165	162	176	176	175
Aktiviserings- og servicetjenester 3*	379	402	415	438	483	504	518	525	526
Brukere (antall) 0 - 66 år:									
Heimeteneste	356	365	371	405	418	408	422	435	401
Institusjonstjenester	12	18	16	21	16	16	20	23	20
Aktiviserings- og servicetjenester	118	134	134	117	131	133	137	142	133
Brukere (antall) 67-79 år:									
Heimeteneste	97	99	98	93	80	94	102	102	82
Institusjonstjenester	45	40	36	29	29	28	35	32	31
Aktiviserings- og servicetjenester	56	56	65	78	79	91	95	103	103
Brukere (antall) 80 år og over:									
Heimeteneste	254	239	219	206	222	221	224	229	218
Institusjonstjenester	104	121	123	109	120	118	121	121	124
Aktiviserings- og servicetjenester	205	212	216	243	273	280	286	280	290

(kilde: Kostra.no tabell 12003)

Forklaring til tabell:

1* Samlet antall vedtak i Hjemmetjenesten, Miljøterapien og avd. for Psykisk helse

2* Samlet antall vedtak for sykehjemstjenesten og avlastningsvedtak i Miljøterapien

3* Samlet antall vedtak for ulike dagtilbud, matombringing, transport m.v.

Tabell 4.1b Helse- og omsorgsinstitusjoner – plasser.

Tabell 4.1b Helse- og omsorgsinstitusjoner – plasser.

Plasser i institusjon	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt antall sykehjemsplasser	141	147	149	127	117	119	119	123	123
Totalt antall avlastningsboliger (miljøterapien)	7	8	8	6	6	6	6	6	6
Rehabiliteringsplasser	3	3	3	3	3	3	3	4	4
Sum totalt	151	158	160	136	126	128	128	133	133
Herav demens	38	70	46	45	26	45	45	48	48

(kilde: Kostra.no tabell 11875)

Demografiutfordringer i vår kommune er kjent, og vi vil få en markant økning av eldre personer fram mot 2040. Vi får samtidig et stort fall i antall personer i yrkesaktiv alder, og dermed færre til å jobbe i ulike tjenester. Imidlertid viser foreløpige tall fra Kostra at vi har en nedgang i antall brukere i hjemmetjenestene i 2024, men denne tabellen sier ingenting om antall timer gitt til brukerne. Vi forventer at etterspørselen etter tjenester vil fortsette å øke for hvert år. Tilpasning av egne boliger for å kunne planlegge for egen alderdom er viktig for alle innbyggere i Vefsn.

For å imøtekomme noe av denne utfordringen planlegger kommunen for 24 nye omsorgsboliger, 24 nye sykehjemsplasser og en økning i antall dagplasser for demente.

Velferdsteknologi er viktig for framtiden og i 2024 ble E-helseteamet vårt etablert ved omdisponering/omorganisering av ressurser.

Vår største utfordring er rekruttering av helsepersonell. Rekrutteringsutfordringene er uendret både på landsbasis og i Vefsn kommune. Det kan fortsatt forklares med generelt lav arbeidsledighet i Vefsn kommune og lite tilgang på enkelte typer helsepersonell på landsbasis. Dette har blitt løst ved å periodevis benytte personell fra vikarbyrå for

å dekke ledige fastlege- og sykepleierstillinger, men vi har også benyttet helsefagarbeidere. Vi har og vil fortsette å tilpasse driften med endringer i organiseringen innad i tjenestene. I tillegg har antall ufaglærte i tjenesten økt og vi har derfor etablert en satsning på ordning for «fagbrev på jobb».

På grunn av lite fagfolk påløper det økte utgifter i form av overtid og forskjøvet arbeidstid for de ansatte.

Det ble i 2024 iverksatt et prosjekt for innføring av «årsturnus» i alle avdelinger med turnus, innen 3 år. De første avdelingene har oppstart våren 2025. Denne arbeidstidsordningen skal gi ansatte mer fleksibilitet og stabilitet, og arbeidsgiver en større mulighet for en forsvarlig drift med flere hele stillinger og mindre sporadisk innleie av vikarer. Vi håper også at det kan virke positivt inn på rekruttering.

Sykehjemstjenesten v/ avd. Solinas oppstart av prosjekt for «Mentorordning» videreføres til alle avdelinger innen omsorgstjenestene. Målet er økt trivsel og større mulighet til å beholde nyansatte i avdelingene. Og vi håper også at dette kan være med å rekruttere inn til tjenestene.

Tjenesteområde omsorg har i 2024 hatt en nedgang i sykefraværet innen 5 av 7 områder, sammenlignet med 2023. Vi jobber kontinuerlig for å finne tiltak som kan være med å redusere sykefraværet.

Interkommunalt samarbeid

- Vefsn kommune er vertskommune for Helgeland krisesenter som er et samarbeid mellom kommunene Herøy, Dønna, Alstahaug, Leirfjord, Hemnes, Hattfjelldal, Grane og Vefsn. I 2024 ble det enighet om at Vega, Vevelstad og Sømna også

inngår i samarbeide fra 1.1.2025.

Det satses på økt kompetanse ved rekruttering til krisesenteret og av 6,4 årsverk er det nå 3 ansatte med høgskoleutdanning.

- Vefsn kommune har sammen med 7 andre kommuner og Helgelandssykehuset et samarbeid om interkommunal legevaktformidling.
- Vefsn kommune samarbeider med Hemnes, Grane og Hattfjelldal kommuner om kurs- og kompetanseheving gjennom Studiesentret RKK Vefsn.
- Vertskommunesamarbeid med barneverntjenesten i Grane, kalt Indre Helgeland Barnevernstjeneste, ble etablert 1.7.2022.
- Vefsn kommune er vertskommune for barnevernsvakta som er en interkommunal akuttberedskap for barnevern. Her samarbeider Vefsn med Grane, Hattfjelldal og Hemnes.
- Fosterhjem Helgeland er et interkommunalt samarbeid om rekruttering av fosterhjem. Vefsn kommune deltar i dette samarbeidet sammen med kommunene Nesna, Lurøy, Hemnes, Grane, Hattfjelldal og vertskommunen Rana. Fra 2027 vil Vefsn kommune gå ut av dette samarbeidet. Årsaken er innsparing og lite bruk av tilbudet fra vår side.
- NAV Vefsna ble fra 01.01.2022 etablert med

vertskommunesamarbeid med Grane kommune.

- Videre samarbeider Vefsn kommune med 17 Helgelandskommuner om 12 tjenesteavtaler med Helgelandssykehuset HF, sist revidert 13.5.2024. Dette samarbeidet er pålagt ved Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 24.juni 2011 §6-2.

Hjemmetjenesten

År	Hjemmesykepleie	Praktisk bistand	BPA	Både og (praktisk bistand og BPA)	Antall brukere
2024	306	182	9	146	350
2023	361	191	10	157	402
2022	358	186	9	147	403
2021	355	182	8	144	393
2020	331	183	7	143	371

Tabellen viser iverksatte vedtak pr. 31.12.24 fra CosDoc (det er ikke mulig å hente tall for hele året).

Av tabellen fremkommer det at det har vært en nedgang i antall tjenestemottakere fra 2023 til 2024. Dette er i tråd med helsepersonellkommisjonen og tilgang på ressurser kommunen har til rådighet. Tjenesten har blitt strengere i forhold til å vurdere behovet for tjenester. Samtidig gis det nok mer tjenester i omfang til de som har innvilget tjenester.

Hjemmetjenesten Parken har vært med i Tørn og jobbet med organisering av arbeidsoppgaver. Dette for å se på en mer hensiktsmessig oppgavedeling mellom de ulike faggruppene. Arbeidet startet opp i 2024, men vi vil først se resultater av dette i 2025. Det er likevel skjedd små positive endringer i driften i løpet av 2024.

Flere av våre sykepleiere har sluttet i løpet av 2024. I tillegg har sykefraværet vært

høyt for enheten samlet i 2024. Dette har medført at vi har vært nødt til å tenke hvordan vi skal klare å gi forsvarlige og kvalitativt gode tjenester med mindre fagpersonell, og da spesielt sykepleiere. Vi startet derfor opp med et prosjekt for å planlegge etablering av sykepleierteam i enheten. Dette arbeidet vil ferdigstilles i 2025. Sykepleiergruppa vil da kunne jobbe på tvers av avdelingene, og bistå der det er behov for sykepleierfaglig kompetanse.

Alle avdelinger foruten en avdeling har nå etablert langvakter på helg. Dette for å oppnå målet i heltidserklæringa, samtidig som vi har tilstrekkelig med fagpersonell på jobb i helgene. De fleste ansatte har derfor fått økt sitt helgetimetall, og de fleste er på over 300 timer pr år

Miljøterapitjenesten

Miljøterapitjenesten disponerer 57 omsorgsleiligheter og 6 avlastningsplasser fordelt på 6 avdelinger geografisk spredt i Mosjøen.

Antall beboere som mottar tjenester i sine omsorgsleiligheter har vært i endring i 2024. Årsak til endring er enten bortfall av tjenesten (stort avlastningsvedtak 2:1) eller dødsfall. Nye brukere har kommet til, både i omsorgsbolig og i avlastningsboligen.

I 2024 har det vært stor økning i behov for avlastning for barn. Flere av disse brukerne er i behov av 1:1 eller 2:1 bemanning. Dette er en utvikling vi har sett komme og den vil mest sannsynlig fortsette i årene som kommer.

For å imøtekomme behovet for avlastning for brukere over 18 år har vi fortsatt i bruk ei omsorgsleilighet i en annen avdeling.

Det som er den største endringen i avlastning er behovet for dagavlastning før/etter skoletid og på skolefrie dager. Det ble bestemt i 2023 at MTT skulle overta ansvaret/kostnadene for ansatte som er ansatt på skolene og yter disse tjenestene. Skolene sender refusjonskrav til MTT x2 pr. år. Det har vært vanskelig å planlegge for denne driften, da vi ikke har hatt et klart tall på brukere. Det har også kommet nye brukere til midt i skoleåret. For 2024 utgjorde dette ca 2 mill kr. Noe av det får kommunen dekket gjennom ordningen «refusjon for ressurskrevende tjenester».

Det er fortsatt utfordringer knyttet til rekruttering, særlig opp mot tiltak som krever økt bemanning for å ivareta både brukeres og ansattes sikkerhet. Ansatte med vernepleierkompetanse har vist seg å være spesielt utfordrende å få tak i.

Miljøterapitjenesten hadde i 2024 tre brukere med vedtak om opphold i privat institusjon. Vefsn kommune hadde i 2024 en brutto utgift på kr. 19 millioner til disse 3 institusjonsplassene. Av dette får Vefsn kommune refundert ca 8-9 mill. fra Staten via ordningen med refusjon for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Ett av tiltakene utgikk 31.12.24 pga kommunen selv opprettet en barnebolig. Men i november 2024 fikk vi beskjed om at vi ville få ansvaret for et nytt tiltak pga tilflytting til Vefsn. Dette er et tiltak som ikke var planlagt inn i budsjettet. Etter avtale med den andre kommunen overtok vi ikke ansvaret før 01.01.25.

Ambulerende Miljøterapeutisk Team har hatt en økning i antall brukere i 2024. Det er nå helt fylt opp med tjenestevedtak, slik

at det vanskeliggjør å ta inn nye brukere uten å øke bemanning utover de to årsverkene.

For tjenestene støttekontakt, privat avlastning og omsorgsstønad er det ikke de store variasjonene fra 2023 til 2024. Antall mottakere av de ulike tjenestene er rimelig stabil, det samme er antall timer pr. vedtak.

Det ble i 2024 laget ferdig forslag til nybygg med 8 boenheter i Dr. Ravns veg i fbm «Framtidens Miljøterapitjeneste». Det videre arbeidet med byggeprosjektet er avhengig av at prosjektavdelingen får utarbeidet en kostnadsoversikt for bygget.

Sykehjemstjenesten

Ved inngangen av 2024 hadde sykehjemstjenesten 123 sykehjemsplasser fordelt på Vefsn sykehjem, Fredlundskogen og Parken bo service senter, inkludert 3 ØHD-senger (øyeblikkelig hjelp senger). Trykket på tjenesten og etterspørsel på lovpålagte tjenester er konstant og har tidvis gitt ventelister på langtidsplasser.

Rekrutteringsutfordringer utpekte seg tydeligere gjennom 2024, særlig for sykepleiere, men også for helsefagarbeidere. Ved avdeling natt og KTA har særlig høsten 2024 vært utfordrende med tanke på å rekruttere sykepleiere og vi har derfor vært nødt til å bruke vikarbyrå for å dekke forsvarlig drift.

Som følge av dette har Sykehjemstjenesten videreført prosjektet Fagbrev på jobb, der det ble lyst ut

stillinger for ufaglærte som ønsket å ta fagbrev som helsefagarbeider. Utrulling av mentorordning, hvor alle avdelinger deltar i tillegg til øvrige enheter i HOV, er et annet tiltak for å bedre rekrutteringen.

Høsten 2024 startet forberedelser til utviklingsprosjektet «oppgavedeling» og først ute er Korttidsavdelingen. Deretter skal prosjektet rulles ut til øvrige avdelinger i løpet av 2025/26. Prosjektet skal bidra til mer hensiktsmessig oppgavedeling ved at vi utnytter sykepleier- og helsefagarbeidere på en hensiktsmessig måte i forhold til ressurs og kompetanse.

Planarbeidet for utbygging av Fredlundskogen har ikke kommet så godt i gang som ønsket grunnet mange samtidige pågående byggeprosjekt i kommunen. Dette arbeidet intensiveres i 2025.

Alle avdelinger med langtidsplasser er fortsatt sertifisert som «Livsgledehem», noe som innebærer at det pågår et systematisk arbeid med individuelt tilpassede aktivitetstilbud til pasientene og økt oppmerksomhet mot miljøarbeid.

Vefsn Storkjøkken produserte ca. 305 middager pr. dag og leverer i hovedsak til alle sykehjemmene, hjemmeboende personer, Mosjøen fengsel og Helgelandssykehuset.

Helsetjenesten

Helsetjenesten består av Legetjenesten, Rehabiliteringstjenesten, helsestasjon og skolehelsetjenesten, avdeling for psykisk helse, og Helgeland Krisesenter.

Legetjenesten:

Legetjenesten har gjennom 2024 hatt 15 legehjemler, 6 kommunalt drevne og 9 som driftes etter næringsdrift.

Vi har som følge av et økt antall flykninger hatt liten kapasitet, og ved utgangen av 2024 hadde vi ingen ledige plasser på de 15 hjemmene. Vi har i løpet av 2024 klart å ansette i en av de ledige hjemmene ved Vefsn legesenter, så ved utgangen av 2024 hadde vi 2 ledige fastlegehjemler pluss sykehjemslegestillingen ubesatt.

Den utstrakte bruken av vikarbyrå medfører en stor økonomisk belastning for legetjeneste. Vi har stått uten kommuneoverlege gjennom 2024, men mot slutten av året lyktes vi med rekrutteringen og har nå 50% kommuneoverlege på plass.

Vefsn kommune har fått tilbud om en ekstra turnuslege fra 2025, og i den forbindelse ble det besluttet å øke kapasiteten ved Vefsn legesenter. Det er igangsatt utbygging av legesenteret med tre fastlegekontorer for å huse turnuslege og en foreslått 16. legehjemmel.

Ved utgangen av 2024 ble det besluttet å si opp avtalen med helgelandssykehuset om kjøp av legevaksformidling. Dette vil være med å gi et kvalitetsmessig løft for legevakta i kommunen og vil styrke muligheten for rekruttering, både av leger og sykepleiere.

Rehabiliteringstjenesten:

Fra 1. januar 2024 har alle fysioterapeuter med avtalehjemmel 100 % driftstilskudd, for utenom en, som selv ønsket å ha 60 % driftstilskudd.

Rehabiliteringstjenesten opplever stort trykk på sine tjenester. Man merker større behov for bistand fra fysioterapeut og ergoterapeut for å rehabilitere og tilrettelegge i hjemmene.

Rehabiliteringstjenesten får flere og flere henvisninger til ergoterapi og fysioterapi, med mer komplekse utfordringer.

Vefsn kommune valgte å satse på Innsatsteam i 2024, et team som skal sikre og trygge overgangen fra sykehus til hjemmene.

Innsatsteamet ble fra høsten 2024 plassert under Rehabiliteringstjenesten.

Innsatsteamet er et prosjekt som går ut 2025 i første omgang.

Ergoterapeutene har slitt med lang ventetid gjennom hele 2024. På topp var det ca. 130 stk på ventelisten. I løpet av 2024 ble det sendt 874 henvisninger til ergoterapeutene.

Tjenesten merker også økt trykk på kommunalt hjelpemiddellager, som fører til ventetid på levering av hjelpemidler.

Fysioterapeutene har også trykk på tjenesten, men har vært håndterbar slik som situasjonen har vært i 2024.

Tjenesten merker at hjemmerehabiliteringsteamet er avviklet og at tjenesten ikke klarer å tilby i like intensive forløp som teamet gjorde i akutfaser ved komplekse kasuser, eks. slag.

Byparken Seniorsenter har et aktivitetssenter for seniorer som også ligger under Rehabiliteringstjenesten. Her er det frivillighetsbaser for lag og

foreninger, ulike aktivitetstilbud, helsestasjon for eldre, forbyggende hjemmebesøk, sterk og stødig, m.m. Vi ser at dette er en veldig viktig forebyggende arena for kommunes innbyggere. Senteret har flere hundre besøkende hver uke som deltar på ulike aktiviteter.

Avdeling for psykisk helse:

Avdeling psykisk helse har hatt til sammen 601 aktive vedtak i løpet av 2024. Det er 279 nye pasienter inn i tjenesten mens det er 314 pasienter som er avsluttet i løpet av året. Dette er relativt likt antall som de foregående årene 2019-2024, og utviklingen vurderes å være relativt stabil.

Miljøteamet er etablert med 2 stillinger i fast drift, hvor vi hadde 4 stillinger i prosjektperioden. Miljøteamet har i løpet av 2024 hatt 92 aktive vedtak. 22 vedtak er avsluttet i løpet av året. Personalbase er flyttet til Qvales Mestringshus og vi får dermed et utvidet fagfellesskap sammen med miljøarbeider og kokk i Qvales.

Ungdomsteamet består av 2 årsverk som har høyt trykk på sine tjenester. Ungdomsteamet har hatt 166 aktive vedtak i 2024. Det var i 2024 95 nye pasienter mens 97 ble avsluttet i løpet av året. Vi har i tillegg hatt ett årsverk i prosjektstilling innen kommunalt rusarbeid som har fokus på forebyggende arbeid for barn, unge og pårørende.

Avdeling psykisk helse er også i gang med et forprosjekt, i samråd med kommunalsjef med fokus på hvordan kommunen kan imøtekomme krav fra nasjonal veileder for barn og unges psykiske helse. Der presiseres at alle

kommuner skal ha et eget psykisk helsetilbud for barn fra 0 – 25 år. Pr. i dag har avdeling psykisk helse etablert tjenester fra 13 år og oppover.

I Andåsen har vi en døgnbemannet bolig med 4 leiligheter

I Fearnleysgate har vi en delvis bemannet bolig med 8 leiligheter. I løpet av høsten 24 og januar 25 har vi fått bygget ut og oppusset kontor og fellesrom i boligen i Fearnleysgate. Samt fått laget større uteareal oppe i andre etasje. Dette har gjort fellesarealene både større og triveligere for våre beboere her. Det nye kontoret har blitt betydelig større. Noe som gir bedre arbeidsforhold for de ansatte.

Qvales Mestringshus i Chr. Qvales gt.36. har hatt god drift. Tilbudet til unge voksne (23 til 35 år) på tirsdager har gjennom året hatt mange nye brukere og det viser et stort behov for tiltaket. Det har vært et samarbeid med Mental Helse Ung knyttet til drift av ungdomskvelder på torsdager.

Fengselshelsetjenesten har sammen med Mosjøen fengsel arbeidet med klandreverdige arbeidsforhold over flere år. I 2024 ble det besluttet, etter tilsyn fra Arbeidstilsynet, at ny kontorrigg skal etableres, hvor også helsetjenesten skal inngå med tilpassede arealer og rom for både lege og sykepleiere.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

I 2024 var det 124 ny innskrevne gravide, alle lovpålagte svangerskapskontroller er gjennomført.

Det er satt 3042 vaksiner i helsestasjon og skolehelsetjenesten i 2024. Disse er satt av

helsestasjon, skolehelsetjeneste, flyktningehelsetjenesten/smittevern og ved reisevaksinerings.

Ved skolehelsetjenesten er det meste av lovpålagte oppgaver gjennomført. Etterslep fra 2023 er betydelig innhentet gjennom midlertidig tilførsel av ekstra ressurs. Helsesykepleierne ved de ulike skolene har tett og godt samarbeid, og deltar i samarbeidsfora med miljøterapeuter og avdeling psykisk helse.

Helsestasjon for ungdom har hatt lavt besøkstall de siste årene, og det er gjort et informasjonsarbeid på 8.trinn for å forsikre oss om at ungdommene vet hvor og hvordan de kan henvende seg – og hva de kan få hjelp til.

Vefsn kommune tok i 2024 imot 100 flyktninger, i hovedsak Ukraina og Syria. Alle blir innkalt til kartleggingssamtale ved helsestasjonen. Flyktninger under 18 år (i 2024 var dette 18 stykker) innrulleres i det ordinære programmet ved helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Helgeland krisesenter

Helgeland krisesenter har gitt tjenester til 8 kommuner i 2024, – Herøy-, Dønna-, Alstahaug-, Leirfjord-, Hemnes-, Hattfjelldal-, Grane- og Vefsn kommuner. Vefsn kommune er vertskommune og har et senter med bemanning hele døgnet (på natt – hvilende nattevakt).

Av 6,4 årsverk har 3 av disse høgskoleutdanning. De andre stillingene har fagskolenivå.

I 2024 hadde senteret gitt tjenester til 20 voksne beboere, 17 kvinner, 2 menn og en med annen kjønnsidentitet, samt 8 barn.

Det var 361 tilfeller av bruk av dagtilbudet, som består av dagsamtaler på senteret eller pr. telefon.

Det merkes en økt pågang fra menn som trenger bistand fra krisesenteret både som dagbrukere og for å få skjermet botilbud.

Høsten 2024 inngikk tre nye kommuner fra sør Helgeland samarbeidsavtaler med Helgeland krisesenter. Disse avtalene trer i kraft fra 01.01. 2025 og Sømna, Vevelstad og Vega vil fra da være medlemmer av Helgeland krisesenter.

Barne- og ungdomstjenesten

Barne- og ungdomstjenesten består av Indre Helgeland barnevernstjeneste, Miljøterapeuter i skolen og Topic ungdomsklubb.

Indre Helgeland barnevernstjeneste

Barneverntjenesten inngikk vertskommunesamarbeid med barneverntjenesten i Grane Kommune, og fra 01.07.2022 ble vi Indre Helgeland barneverntjeneste.

Fra 2031 må ansatte i kommunalt barnevern ha barnevernsfaglig mastergrad eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå. Kostra-rapporteringen for 2024 viser at vi per i dag har 6 av 21 ansatte som oppfyller kravet. Vi etterstreber å ha 2 ansatte i videreutdanning hvert år, og vi vil fortsette å legge til rette for det slik at vi når kompetansekravet innen 2031.

Barnevernreformen som trådte i kraft 1.januar 2022 og innebar at den kommunale barnevernstjenesten fikk det

fullstendig økonomisk ansvar for barn plassert i institusjoner og statlige fosterhjem. Barne- og ungdomstjenesten i Vefsn fikk ingen nye plasseringer av barn i 2024.

Tall for perioden 01.01.24-31.12.24

	Vefsn	Grane e	Totalt
Mottatte bekymringsmeldinger	250	32	282
Henlagte bekymringsmeldinger	49	3	52
Undersøkelser, meldinger lagt i aktiv sak.	201	29	230
Antall barn i tiltak (antall tiltak)	105 (275)	11 (33)	116 (308)

Aktive plasseringer ut av hjemmet per i dag (06.01.25):

- 22 barn under omsorg
- 3 barn i beredskapshjem
- 15 i fosterhjem, frivillig plassert (3 under 18 år og 11 ettervern i alderen 18-25 år)

Miljøterapeuter i skolen

Miljøterapeuter i skolen er redusert med et årsverk i 2024 på bakgrunn av vedtatte innsparinger.

Miljøterapeutressursene er fordelt på disse skolene:

Skolestua/ avdelingsleder 50%/50%, Kippermoen ungdomsskole 100%+, Olderskog skole 100%, Mosjøen skole 100% og Kulstad skole 50% (flyktningemidler).

I 2023 fikk vi tildelt flyktningemidler for 1 årsverk i 3 år. Alle Miljøterapeutene jobber med flyktninger og integrering av disse. Midlene har gitt oss muligheten til å forsterke tilbudet med en miljøterapeut

fordelt på Kulstad skole og Kippermoen ungdomsskole/der det er behov.

Miljøterapeutene har et psykososialt fokus, og samarbeider med mange tjenester som for eksempel barnevern, politi, helsesykepleier i skolen, psykisk helse med flere - i tillegg til skolen hvor elevene er. De har oppfølging både individuelt og i grupper, og et tett samarbeid opp mot foreldre i enkelte saker. Miljøterapeutene kan arbeide etter vedtak fra barneverntjenesten.

Miljøterapeutene deltar i tverrfaglig veiledning med avdeling psykisk helse (barne- og ungdomsteamet).

Topic ungdomsklubb

Ungdomsklubben har en ordning der miljøterapeutene jobber en ettermiddag i uka på klubben. Det er sårbart og slitsomt over tid, men vi ser en positiv effekt ved at de som jobber på klubben kjenner de fleste elevene fra skolen.

Ungdomsklubben har en medlemsgruppe som er med å drive klubben. De har egne møter for medlemmene.

Klubben er åpen mandag og torsdag kl. 16.30- 20.30. I åpningstidene er det jevnt over mellom ca 50-60 ungdommer der, ofte mer.

Ungdomstjenesten har søkt og fått midler til aktiviteter i ferier og gratis mat på klubb dager i mange år. I vinterferien pleier de å fylle to busser med ungdommer og reiser til Hemavan med dem og står på ski.

NAV Vefsna (NAV sosialtjenesten)

Den kommunale delen av NAV består av Nav Sosialtjeneste og Flyktningetjenesten.

Som følge av renteoppgang og prisvekst hadde sosialtjenesten stor pågang i 2024. Økt bosetting av flyktninger de siste årene genererer også høyere aktivitet på sosialområdet.

Fagutviklingen har i hovedsak rettet seg mot å ivareta barnets beste, gjennom kartlegging og utmåling av stønader og tjenester.

Flyktningetjenesten bosatte 100 flyktninger i 2024, noe som er færre enn i 2023. Da bosatte vi 165 flyktninger.

Antall bosatte flyktninger er i samsvar med vedtatt antall i K-sak 6/24 - 07.02.2024 - «Anmodning om bosetting av flyktninger i 2024».

4.4 Samferdsel, idrett, bygg og plan.

Plan og utvikling.

Premissene for bevilgningen er at det skal legges til rette for at befolkning og næringsliv får behandlet søknader og planer innenfor lovens frister. Dette har en oppfylt, til tross for at det fortsatt er stor aktivitet, spesielt på utarbeidelse av offentlige/egne planer tilknyttet store næringsetableringer som skal realiseres, samt tilrettelegging for kostnadseffektiv arealbruk.

Bygg og eiendom

Kommunen er eier av en stor bygningsmasse, som er spesifisert i tabellen nedenunder. Et sentralt premiss er et minimum vedlikehold som skal sørge for at det er mulig å drive de forskjellige virksomheter innenfor retningslinjene for helse, miljø og sikkerhet for ansatte og for brukere. Selv om det i år ikke har oppstått

hendelser som har hindret bruk eller gjort bruk uforsvarlig, er det på sikt store utfordringer. Å holde vedlikeholdet på et minimum øker risikoen for krevende og uforutsigbart periodisk vedlikehold i fremtiden.

En stor del av de kommunale formålsbyggene er av eldre dato, og er til dels upraktiske med hensyn til dagens drift. Vedlikeholdsetterslepet er også stort på de fleste av disse.

Tabell 4.2a Areal kommunale formålsbygg

Funksjon	Areal totalt	Eid areal	Leld areal
130 Administrasjonslokaler	9 593	7 293	2 300
221 Barnehagelokaler og skyss	4 400	4 400	0
222 Skolelokaler	35 600	35 600	0
261 Institusjonslokaler	14 700	14 700	0
381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	10 400	10 400	0
386 Kommunale kulturbygg	2 600	2 600	0
Sum	77 293	74 993	2 300

Kilde: KOSTRA tabell 11906. Administrasjon bygg inneholder formålsbygg som ikke faller inn under øvrige kategorier, eks legekantor, nav kontor mv.

Flere andre kommunale byggeprosjekt er også i startgropa, bl.a. omsorgsboliger, utbygging av sykehjem og bygging av Mosjøen skolen.

Folkehelse.

Premissene for bevilgningene til folkehelse er at kommunens anlegg skal være tilgjengelig innenfor fastsatte åpningstider for både allmenheten og for de frivillige organisasjoners aktivitet.

Gjennom året har man hatt full drift i alle anleggene. Utover den ordinære driften av anlegg disponeres også tilskudd til lag og foreninger som er forvaltet etter de

vedtatte retningslinjer.

Teknisk drift og samferdsel.

Tabell 4.2c Kommunale vegar og belysning, antall km

Lengde kommunalveg	Med belysning	Uten fast dekke
219	106	111

Kilde: KOSTRA tabell 11814. Antall km veg omfatter ikke gang og sykkelveg.

I tillegg til vedlikehold av veier og belysning, inngår også kommunens parker. Premissene for bevilgningen er at kommunen skal ha et vegvedlikehold som ikke medføre uønskede hendelser som forårsaker trafikkulykker eller at vegar blir uframkommelige og må stenges i kortere eller lengre tid. I 2024 har det ikke vært enkelt hendelser eller generelle beskaftenhet av veier, som har vært til hinder for alminnelig ferdsel. Man har heller ikke hatt alvorlige trafikkulykker på kommunal veg.

Kommunens parkanlegg har også vært vedlikeholdt og holdt i en stand som har gitt både et godt preg i bybilde og til alminnelig bruk. Parkene er til glede og nytte både for kommunens innbyggere og for tilreisende.

I år klarte man ikke å drifte vegene innenfor den gitte rammen og situasjonen har også gått utover vedlikeholdstiltak som en kunne ha utført. Det er et stort vedlikeholdsetterslep på vegene generelt og manglende reasfaltering av asfalterte gater er nok den største utfordringen. Med basis i prisveksten 2024 og det utslag den har fått i vedlikeholdskontrakter kommunen har, er det grunn for å tro at mulighetene for å øke vedlikeholdet i årene fremover blir betydelig svekket.

Brann

Brann- og redningstjenesten i Vefsn, Grane og Herøy deltok i 2024 på totalt 188 hendelser. Av dette var det 52 utrykninger til melding om automatisk brannalarm, 24 trafikkulykker, 34 meldinger om brann, 16 helseoppdrag og 62 oppdrag med annen årsak.

I løpet av året ble det inngått en ny vertskommuneavtale med Herøy kommune og Grane kommune som medførte at alle innsatsmannskaper i disse kommunene ble overført til vertskommunen Vefsn.

Brannstasjonene i Vefsn og Grane har betydelige mangler når det gjelder fysisk utforming av bygningsmasse – og da særlig muligheten for funksjonell soneinndeling, garderobeforhold, lagringsforhold og muligheter for rengjøring av kontaminert utstyr.

4.5 Pensjon, selvkost og kraft.

Bolig drift.

Kommunen eier og disponerer et relativt stort antall boliger, se tabellen nedenunder. Disse skal dekke behov for boliger, hovedsakelig innenfor omsorgsboliger, boliger til flyktninger og andre som i perioder ikke kommer seg inn på det ordinære boligmarkedet.

Dette har man gjennom året klart, ved at kommunens boliger har vært benyttet til disse behovene i befolkningen. Flyktningssituasjonen er årsaken til at antall privat eide boliger som kommunen leier inn har økt i de siste år.

I år ble Vefsn kommunale boligstiftelse

overført til kommunen og de kommunalt eide boligene økte av den grunn med i alt 92 enheter og innleide boliger falt tilsvarende, ref statistikken i tabell 4.2b.

Tabell 4.2b Antall boliger.

Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	Kommunalt eide boliger (antall)	Innleide boliger (antall)	Privat eide boliger med kommunal disposisjonsrett (antall)
523	291	97	135

(Kilde: KOSTRA 2023)

Boligkontoret har over tid hatt god økonomi og har til enhver tid pågående vedlikehold/

oppgraderingsprosjekter på boligene. Tilknyttet boligforvaltningen er det også et disposisjonsfond, som fikk en ekstratildeling fra avsatte midler fra flyktningefondet. Dette ble gjort for å dekke opp for ekstra slitasje på boliger som brukes til flyktninger.

Vann og avløp.

Bruken av disse midlene betinger at det leveres vann av tilfredsstillende kvalitet og at brudd i leveringen er på et minimum. For avløp gjelder at utslipp til miljø til enhver tid er innenfor kravene i lov og forskrift. Driften i 2024 har ligget innenfor disse premissene og har ikke hatt hendelser eller brudd på lov/ forskrift, tilknyttet vannkvalitet eller utslipp.

Feiing.

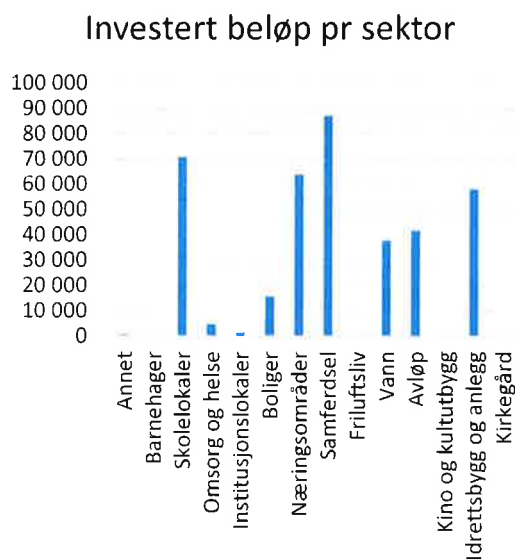
Feiing følger en frekvens som er ihht til forskriftskravene for fyring. Driften i år har vært innenfor disse kravene.

4.6 kommunens investeringer.

En detaljert oversikt over årets investeringer fremgår av regnskapet s. 9-

11. I figuren nedenfor fremkommer samme tabellen pr sektor.

Figur 4.4 Årets investeringer fordelt pr sektor.

Investeringene innenfor skolelokaler, er ny Mosjøen skole, som vil stå ferdig til skole start 2026.

Innenfor kategoriene omsorg og institusjonslokaler utgjør fornyelse av kjøretøy og pc'er den vesentligste delen av årets investeringer. I tillegg er det påløpt kostnader tilknyttet utbyggingen av Fredlundskogen sykehjem, hvor tyngden av investeringene kommer i 2025-2026.

Opphevelsen av Vefsn kommunale boligstiftelse medførte at boligene stiftelsen eide ble overført kommunen og utgjør 80% av årets investeringer. Utover dette er følgende prosjekter i gang:

- Fellesarealer og personalbase i Fearnlyesgate 17. Prosjektet er i praksis sluttført ved årsskiftet.
- Oppstart av bygging av 8 boenheter for PU i Dr Ravnsveg.

- Oppstart av sammen bygning av omsorgsboligene på Skjervengan.
- Planlegging og anbudskonkurranse for 24 nye omsorgsboliger.

Investeringene i næringsarealer er tilretteleggingen av næringsarealet på Nesbruket/ Baustein. Arbeidet som er gjennomført omfatter opprydding av barkefyllingen og igjenfylling med rene masser. Området er nå ferdig opparbeidet.

Øyfjellet Wind as oppgraderte Tverråvegen i forbindelse med utbyggingen av vindparken og verdien av denne vederlagsfrie overtakelsen utgjør 70% av årets investeringer innenfor samferdsel. Utover dette er følgende prosjekter:

- Ferdigstilt garasje anlegg på Nyrud, hvor samferdsel har en tredjedel av anlegget.
- Ny bru over Klubbelva, denne ferdigstilles i 2025.
- Gang og sykkelsti langs Vefsn vegen.
- Toalett på Mosjøen torg, ferdigstilles i 2025.

I 2024 er det betydelige investeringer i vann- og avløpsnett. Her er også ferdigstillelsen av nytt garasjeanlegg ved Nyrud. Prosjekter som gjelder utskiftinger av vann- og avløpsledninger, er imidlertid de dominerende prosjekter og i år har følgende prosjekter vært i gang:

- Villavegen/Svingen
- Høydebasseng ved flyplassen
- Kulstad renseanlegg
- Lundvegen
- Strandgata
- Rådhusgata

- Grensen

Innenfor kategorien idrettsbygg og -anlegg (herunder også friluftsanlegg) utgjør byggingen av nytt idrettsanlegg på Kippermoen nær 90% av hele det investerte beløp. Prosjektet omfatter ny idrettshall og fotballhall. I tillegg er det tre andre prosjekter av en viss størrelse:

- Camp Granmoen
- Finnvika friluftsområde
- Rehabilitering av friidrettsbanen
- Marsøra friluftsområde

5. Etisk standard og internkontroll

Etikk kan defineres som 1) *etisk konflikt* der det i valgsituasjoner finnes motsetninger mellom to hensyn, og det er åpenbart hvilket valg aktøren bør foretrekke ut fra en etisk synsvinkel; og 2) *etisk dilemma* der en i en valgsituasjon hvor to hensyn står mot hverandre, og det **ikke** er åpenbart hvilket som skal foretrekkes ut fra en etisk synsvinkel da en uansett valg ikke får tilfredsstillende resultat.

Kommunen skal gi grunnleggende velferdstjenester til innbyggerne. Det skal være riktige tjenester gitt på en riktig måte til riktig tid i forhold til etikk, fagkompetanse og atferd. I tillegg til å gjelde brukere av kommunens tjenester, alle innbyggere generelt, gjelder dette også samarbeidsparter kommunen har og medarbeidere og kolleger seg imellom.

I forlengelse av etikken har kommunen et sett av reglementer som skal sikre at kommunen utøver sine tjenester og har et arbeidsmiljø som ivaretar ansatte i situasjoner som både kan og vil oppstå. Av viktigste og de som gjelder generelt for alle i vår organisasjon kan nevnes:

- Etiske retningslinjer
- Seksuell trakassering
- Håndtering av vold og trusler på arbeidsplassen
- Anti korrupsjon
- Rutine for varsling av kritikkverdige forhold

I tillegg til de mer overordnede retningslinjer og arbeid tilknyttet etikk og korrupsjon har også kommunen et omfattende sett av rutiner og prosedyrebeskrivelser som skal være med

på å sikre at kommunens virksomhet foregår innenfor lov og forskrifter, samt at vår virksomhet holder en god standard hvor feil og avvik blir rapportert. I sum sikrer disse rutinene at kommunen har en god internkontroll.

Som en støtte i internkontrollen benytter vi vårt HMS/ kvalitetssystem. Vefsn kommune sitt internkontrollsystem er Compilo. Dette systemet lar ledere legge inn de rutiner og prosedyrer som gjelder for den avdeling eller enhet det gjelder. I forhold til hva som skal være av innhold i hver av mappene (avdeling/enhet), så hjemles det i internkontrollforskriften § 5;

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Dette gjør at alle rutiner og prosedyrebeskrivelser er lett tilgjengelig for alle ansatte.

Avvik og forbedringsforslag blir meldt inn og behandlet i Compilo. Alle ansatte (inkludert vikarer) skal ha tilgang til Compilo, og derfor også til avvikssystemet vårt.

Etter flere år med til dels lite innmeldte avvik, så har strategisk ledelse besluttet at en grundig gjennomgang og opplæring av avvik og avvikssystemet skal gjennomføres i alle avdelinger/enheter. Dette inkluderer også opplæring av leder i hvordan avvik behandles.

For at avvik ikke skal bli ubehandlet, så har det blitt satt en frist på 21 dager til å behandle avviket. Etter 21 dager så blir avviket automatisk videresendt til neste

leder, dette fortsetter helt opp til kommunedirektøren. Dette gjør at vi alltid vet (og har kontroll på) at avvik blir behandlet.

Antall innmeldte avvik for 2024 er 2274 for hele kommunen. Innmeldte avvik i 2023 var på 2038. Vi hadde en målsetting om å øke antall innmeldte avvik, og er derfor positive til at dette har økt.

Inndelt i de 3 forskjellige tjenesteområdene er det slik fordeling:

- For tjenesteområde HOV: 1741 innmeldte avvik mot 1498 i 2023.
- For tjenesteområde oppvekst: 428 innmeldte avvik mot 471 i 2023
- For tjenesteområde samfunnsutvikling og infrastruktur: 92 innmeldte avvik mot 63 i 2023.

Systemet er videre utbygd med mulighet for varsling av kritikkverdige forhold. Videre støtter systemet en tilfredsstillende og forsvarlig behandling av slike forhold. For 2024 ble det varslet om tre kritikkverdige forhold mot ingen i 2023.

Sykefraværet.

DRIFTSSENHET	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Hitil i år	siste 12 md	Gj.snitt siste 3 år	IA-Mål -10 %
Kommunedir. fagstab	4,3	2,6	4,1	4,0	2,7	4,2	4,3	3,6	5,9	5,8	7,7	7,5	5,2	5,2	4,0	3,6
Olderskog Skole/SFO	14,4	15,9	9,4	7,7	6,8	8,2	6,9	7,1	9,6	7,7	11,2	8,2	9,8	9,8	12,2	11,0
Mosjøen Skole/SFO	4,1	2,2	3,4	3,6	7,0	6,7	4,6	3,5	5,3	6,0	12,0	12,4	6,1	6,1	8,9	8,0
Kippermoen ungd.skole	8,5	7,7	7,0	6,6	6,2	4,1	3,4	2,6	4,0	5,9	6,2	4,7	5,4	5,4	7,2	6,5
Kulstad Skole/SFO	7,8	7,0	8,9	7,4	8,3	5,0	2,9	1,3	4,0	6,1	8,7	6,3	6,4	6,4	9,0	8,1
Granmoen skole/SFO	11,3	10,0	11,2	11,6	10,8	11,3	5,6	7,9	9,2	6,7	8,8	14,2	9,9	9,9	11,1	10,0
Vefsn voksenopplæring	10,8	7,0	5,0	0,0	3,5	4,9	7,8	3,3	4,5	14,2	13,3	9,2	7,4	7,4	8,1	7,3
Barnehage	7,3	6,6	4,6	5,3	6,7	9,6	8,8	9,8	12,3	10,5	8,9	9,0	8,7	8,7	11,2	10,1
Kultursenteret	0,6	6,5	3,0	1,9	1,4	2,8	9,4	6,5	12,5	13,1	8,9	12,0	6,7	6,7	8,0	7,2
Ped.-psykologisk tj.	14,9	4,3	0,5	12,7	5,9	10,3	12,3	3,5	4,0	10,1	19,2	13,9	9,8	9,8	2,6	3,0
Helsejenesten	4,4	2,4	2,6	6,7	3,7	3,5	5,8	4,8	5,6	6,3	5,6	8,4	5,1	5,1	7,7	6,9
NAV Kommune	5,8	8,8	4,6	4,9	1,2	0,0	0,2	1,1	2,0	1,7	5,3	5,6	3,7	3,7	9,0	8,1
Miljøterapijenesten	12,0	11,8	10,7	9,8	10,3	10,7	10,2	11,7	13,3	13,0	14,0	12,9	11,9	11,9	12,4	11,2
Barne-og ungd.tjenesten	2,9	4,8	5,5	2,0	2,4	0,6	0,9	2,0	3,0	1,7	8,2	3,4	3,7	3,7	7,6	6,8
Enhet hj.tjeneste	11,1	12,2	16,4	13,6	13,3	14,6	13,7	14,3	15,7	17,7	10,3	15,6	15,2	15,2	10,2	9,2
Enhet sykehjem	12,0	12,7	14,6	14,6	12,6	13,3	11,8	12,9	13,1	12,2	13,4	12,3	13,4	13,4	13,4	12,1
Kvalitet/tjenestekont.	7,3	5,9	4,8	4,7	3,1	4,6	8,0	7,8	15,8	15,0	16,9	7,8	8,8	8,8	9,0	8,1
Bygg og eiendom	12,2	8,8	10,2	10,2	5,8	5,9	5,0	5,5	5,9	5,6	7,4	5,1	7,4	7,4	10,5	9,5
Plan og utvikling	3,7	9,2	9,2	7,2	8,7	11,1	4,4	4,6	7,9	1,1	2,0	6,4	6,3	6,3	4,6	4,1
Teknisk drift	3,0	2,2	1,2	2,8	4,6	10,7	5,2	2,6	3,1	4,7	2,9	4,1	4,2	4,2	4,8	4,3
Brann & redning	6,2	12,1	11,2	7,7	9,2	11,4	14,8	16,5	12,8	12,6	12,0	12,5	12,1	12,1	3,1	3,0
Folkehelse	19,4	11,0	13,3	11,4	13,9	19,8	10,1	7,7	8,7	8,5	12,4	11,0	13,2	12,2	10,1	9,1
SUM TOTALT																
Pr.mnd	8,9	8,7	8,9	8,4	8,1	8,6	7,8	7,9	9,4	9,4	10,5	10,1			9,8	8,8
Gj.snitt siste 12 md.	9,1	8,9	8,8	8,8	8,7	8,7	8,8	9,0	9,1	9,2	9,2	9,2			9,8	8,8
Gj.snitt hitil i år	8,9	8,9	9,1	9,0	9,0	9,0	8,8	8,7	8,8	8,9	9,1	9,2			9,8	8,8
Årsverk	1070,6	1072,4	1072,0	1074,9	1080,5	1078,6	1074,4	1071,0	1075,2	1083,3	1086,5	1084,9				
MON KF	31,3	22,5	22,5	22,5	20,3	16,2	16,2	18,4	20,1	22,5	23,1	4,3	21,0	21,0	3,8	3,4

Det totale sykefraværet ble i 2024 på 9,2%, mot 9,3% i 2023.

Det egenmeldte fraværet utgjør 1,2%, og 0,6% er svangerskapsrelatert. Dette betyr at det legemeldte sykefraværet er 7,4% Vi opplever at flere gravide nå blir sykemeldte i stedet for å gå ut i svangerskapsperger under graviditeten.

HR-avdelingen fortsatte med sine individuelle IA samtaler med ansatte for å se på muligheter for å få ansatte helt eller delvis tilbake på jobb. På disse møtene er behandler, NAV og nærmeste leder også med.

HR-avdelingen arrangerte sammen med NAV arbeidslivssenter, Arbeidstilsynet og KLP flere kurs i opplæring og oppfølging av sykemeldte. Dette vil vi fortsette med i 2024 og her har flesteparten av

avdelingslederne og enhetslederne deltatt.

HR-avdelingen gjennomførte også i 2024 flere Webinar som gikk på opplæring og oppfølging av ledere. NAV arbeidslivssenter fortsetter med prosjekt i flere avdelinger, som har høyt fravær. De var i 2024 inne i flere av de avdelingene med høyest sykefravær.

6. Aktivitetsplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven.

Vefsn kommune skal, innenfor sin virksomhet, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller

adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv, jf. Lov om likestilling og forbud mot diskriminering § 6 og aml § 13-1.

Vefsn kommune har en vedtatt handlingsplan for å fremme likestilling og hemme diskriminering:

REKRUTTERING:

Mål:

- Vefsn kommune skal ha en politikk som gjør kommunen til en attraktiv arbeidsplass for alle, uansett alder, kjønn, etnisk bakgrunn eller ulike funksjonsnedsettelser.
- Det er ønskelig at begge kjønn representeres i alle avdelinger.
- Ansatte i kommunen skal reflektere innbyggerne i Vefsn med tanke på det mangfoldet av innbyggere vi har.
- Ledige stillinger skal i størst mulig grad lyse ut.
- Fremme heltidskultur

Tiltak:

- Stillingsutlysninger skal utformes bredt og på en måte som gjør det attraktivt for alle å søke. Det gjøres oppmerksom på at kommunen arbeider for økt likestilling og mangfold.

- Øke tilgjengeligheten ved ekstern utlysning av stillinger gjennom Nav, hjemmeside og eventuelle sosiale media aviser/fagblader der det er nødvendig.
- Hovedregel i Vefsn kommune er at alle stillinger skal lyse ut som 100% stilling.

Ei opptelling viser at vi lyse ut følgende deltidsstillinger:

Sted:	2023	2024
Andås BHG		1
MTT	12	20
Sykehjem	28	7
Hjemmetjenesten	7	5

ARBEIDSGIVERPOLITIKK:

Mål:

- Kvinner og menn skal ha lik lønn for arbeid av lik verdi.
- Tilrettelagt arbeidstid ved spesielle behov som omsorgsoppgaver, nedsatt funksjonsevne, utøvelse av religion, alder etc.
- Fysisk tilrettelagt arbeidsplass for ansatte med behov for dette.
- Fremme heltidskultur, og oppstart av pilotprosjekt – «Årsturnus»
- Ha en livsfasepolitikk som ivaretar ansatte i alle faser i karrieren.

Tiltak:

- Når en stilling blir ledig skal det gjøres en vurdering om intern utlysning eller mulighet før økning av stillingsprosent for deltidsansatte i avdelingen, før det lyse ut eksternt.
- Det skal utarbeides en lønnsversikt for menn og kvinner i

sammenlignbare stillinger for å oppdage utilsiktede

- lønnsforskjeller. Disse eventuelle lønnsforskjellene bør så langt som mulig utjevnes i lokale forhandlinger.
- Uønsket deltid skal reduseres så mye som mulig.
- Bruke livsfasepolitikken, som ivaretar alle ansatte i alle fasene i karrieren.
- Beholde, utvikle- og rekrutteringspolitikk ble vedtatt og er implementert.

Alle tiltak ble gjennomført i 2024.

HINDRE TRAKASSERING OG DISKRIMINERING:

Mål:

- Ingen ansatte skal oppleve trakassering, mobbing eller diskriminering
- I Vefsn kommune skal alle ansatte ha samme rettigheter og muligheter.

Tiltak:

- Leder og kollega skal reagere på uakseptabel adferd.
- Systematisk og jevnlig opplæring av ansatte i gjeldende reglement, prosedyrer og avvikssystem.

Første strekpunkt er vanskelig å måle, men andre strekpunkt ble gjennomført.

Status for likestilling.

Utviklingstrekk innen likestilling og diskriminering

Pr. 1.12.2024 var det 859 årsverk med kvinner mot 863 årsverk kvinner i 2023. For menn var antall årsverk hhv. 291 og 296. Dette er en endring fra 2023 for - 0,4% for kvinner og -1,8% for menn.

Kvinner hadde i samme periode en grunnlønn på kr. 47612-. Dette utgjør en vekst i grunnlønn på 6,1% mot året før. Menn hadde en grunnlønn i 2024 på kr. 50390 -. Dette utgjør en vekst på 5,9%.

I Vefsn kommune har kvinners grunnlønn en måloppnåelse på 99,3% av menns lønn i samme stillingskode.

Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet er en utfordring. Den største utfordringen har man innenfor omsorg, teknisk, oppvekst, og spesielt barnehagene. Her er det stor overvekt av kvinner. Tabellen nedenfor viser et utdrag.

Vefsn kommune jobber med å fremme heltidskultur. Dette gjøres i samarbeid mellom enhetene, tillitsvalgte og HR-avdelingen.

Høy andel av deltidsansatte er en av de største utfordringene vår kommune og norske kommuner har som arbeidsgiver. Å bygge heltidskultur innebærer å tenke nytt rundt organisering.

Arbeidet med å øke stillingsstørrelsen til ansatte med små stillinger betyr mye for den enkeltes inntektssikring og som

trivselsfaktor i det daglige arbeidet. For kommunen som arbeidsgiver betyr større stillingsandeler mye for kontinuitet, kvalitet og effektivitet i forhold til den tjenesten vi skal yte overfor våre brukere.

Målsettingen med et felles forpliktende arbeid for heltidskultur er å:

- Sikre kvalitet og kontinuitet i tjenestene
- Fremme kommunen som en attraktiv arbeidsgiver også i framtida
- Utnytte ubenyttet og kompetent arbeidskraftpotensiale
- Fremme et godt og lærende arbeidsmiljø, som frigir tid til ledelse

Hovedregelen i norsk arbeidsliv er heltid jf. ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven.

Hovedtariffavtalen legger til grunn at det som hovedregel skal tilsettes i heltidsstillinger, og at det skal utarbeides retningslinjer for dette.

Tabellen nedenfor viser heltid- og deltid for både kvinner og menn:

		Årstall					
		2022		2023		2024	
Stillingsstørrelse per ansatt	Kjønn	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent	Antall ansatte	Prosent
0 - 24,9%	Kvinner og menn	45	3,3	34	2,5	35	2,7
	Kvinner	23	2,3	13	1,3	9	0,9
	Menn	22	6,7	21	6,3	26	7,8
25 - 49,9%	Kvinner og menn	58	4,3	54	4,0	51	3,9
	Kvinner	42	4,1	46	4,6	40	4,1
	Menn	16	4,9	8	2,4	11	3,3
50 - 74,9%	Kvinner og menn	180	13,4	169	12,7	150	11,4
	Kvinner	163	16,0	143	14,3	131	13,3
	Menn	17	5,2	26	7,8	19	5,7
75 - 99,9%	Kvinner og menn	225	16,7	240	18,0	236	17,9
	Kvinner	201	19,8	211	21,1	208	21,1
	Menn	24	7,3	29	8,7	28	8,4
100%	Kvinner og menn	837	62,2	837	62,7	847	64,2
	Kvinner	587	57,8	586	58,7	596	60,6
	Menn	250	76,0	251	74,9	251	74,9

Som tabellen viser har vi en liten økning fra 62,2% til 64,2% av våre ansatte som jobber 100% stilling. Det er bekymringsfullt at kvinneandelen er så lav som 60,6%.

7. Konsolidert regnskap

Konsolidertregnskap er relativt nytt i kommunesektoren og kom inn i ny kommunelov med virkning for regnskapet fra og med 2020. Hensikten med et konsolidertregnskap er å gi kommunestyret en regnskapsmessig oversikt over hele konsernet. Dette regnskapet er imidlertid ikke det samme som et konsernregnskap og det er i praksis kun selskap som kommunen eier og som er organisert etter kommunelovens bestemmelser som inkluderes. I Vefsn kommune omfatter konsolidert regnskap kommunen og de to kommunale foretakene Mosjøen Havn KF og Mosjøen og Omegn Næringsselskap KF.

Kommunale foretak eies helt og holdent av kommunen. Kommunen er også fullt ut ansvarlig for foretakenes betalingsforpliktelse både på kort og lang sikt. Det er i seg selv et argument for at det er interessant å få et totalt bilde av den samlede økonomi gjennom et konsolidert regnskap. I denne sammenheng er det naturlig å fremheve følgende forhold.

Langsiktig gjeld.

Gjelden (utenom pensjonsforpliktelsen) som fremkommer i konsolidert regnskap er på kr 2.071.784.000 og er kr 77.408.000 høyere enn den som fremkommer i kommunens regnskap. Økningen i gjelden kommer fra Mosjøen Havn kf sitt regnskap. Denne gjelden finansieres fullt ut av overføringer fra Helgeland Havn iks som er et havnesamarbeid på Helgeland som bla driver Mosjøen Havn. Selv om gjelden er høyere i det konsoliderte regnskapet er det derfor lite grunn til å tro

at kommunen samlet sett ikke skulle klare å betjene gjelden.

Nettodriftsresultat.

Nettodriftsresultat er i konsolidert regnskap negativt kr 39.021.000 og er kr 621.000 bedre enn i kommunens regnskap og kommer av nettodriftsresultat i begge foretakene.

Likviditet.

Likviditets beholdningen er kr 29.462.000 høyere i konsolidert og kommer fra foretakenes kontantbeholdninger. Begge disse selskapene har god likviditet sett i forhold til størrelsen av kortsiktige betalingsforpliktelser og volumet på driften i selskapene. På bakgrunn av at kommunen også har en tilfredsstillende likviditet, er det da grunnlag for å konkludere med at kommunes samlede virksomhet også har god likviditet.

Samlet sett så gir dette grunnlag for å konkludere med at kommunens som konsern har en tilfredsstillende økonomisk stilling.

